„Dar чestъ-l-altŭ? O deклaraцie d'amorŭ! Кътre цine? Кътre o vъdъvъ!.. De кънd? De la 22 Sentembrie treкъt. Пe кънd dar Пetrarкa al meŭ adressa Лaъreĭ salle billetъl de maĭ sъs, tot aчestŭ Пetrarka, шi tot în aчea zi, adressa aчelleaшĭ ideĭ, шi кiar aчelleaшĭ къvinte, ъneĭ alte femeĭ.... Dar чine sъ fie aчeastъ femce? Vom afla-o.

„Xa! xa! xa! xa! Eaкa dъoъ копчепte de billete, sкrise къ mъna lъĭ Пetrarкa al meŭ, ъnъl кътre mine, altъl кътre Mistiчeskъ! Modelŭ de ideĭ, de stilŭ, de ortografie!.. Sъnt sкrise în limba franчeзъ, d'ъnŭ omŭ kare a avъt daskъlĭ franцeдĭ, шi кare a кълlъtorit în Eъropa.

„Aчeste dъoъ billete meritъ a fi чitite în întregъl lor, шi kiar пъblikate, în onoarea feчorilor de boerĭ regъlamentarĭ; fiind къ sokrъl meŭ шi tata lъĭ Пetrarкa, (illъstrъl meŭ кonsoarte!) era Serdarŭ, fъkъt în zillele lъĭ Mixaĭ-Vodъ Viteazъl della 1843.

Cerbureanu către Avestița

Cher amie

De votre bilie je comprande que vous voulé savoir les plase les plus favorable.

Les plus favorable pour metre le bilié il et là ou nous avons mis lotre. Ton lie, mais si quelquine le trouvera? que je vous disse entre ses livres et ses papiers, si le mètre ou la maitrese le trouvera? Dotre plas plus favorable je ne coné pas. Je vous pris mon chère amie pancé vous, et donne

Acellaș billetŭ, scrisŭ cu ortografie, spre a putea fi înțellesŭ de lectorĭ.

Chère amie,

De votre billet je compreds que vous voulez savoir la place la plus favorable (où il faut cacher le billet).

La plus favorable (place) pour mettre le billet, il est là où nous avons mis l'autre. Ton lit? Mais si quelqu'un le trouvera? Que je vous dise (le mettre) entre ses (tes) livres et ses (tes) papiers (cahiers)? Si le maître ou la maîtresse le trouvera? D'autre place plus favorable je ne connais

moi une idés plus favorable de votre tete.

pas. Je vous prie, ma chère amie, pensez-vous (même), et donnez-moi une idée plus favorable *de votre tête*.

Sъ tradȣчem aчestŭ billetŭ пentrȣ чоĭ че nȣ aŭ feriчirea sȣпremъ a kȣnoaште limba franчesъ, чel пȣцin пentrȣ a înцellege frȣmȣseцile aчestor dȣoъ billete-modelŭ.

„Skȣmпa mea amikъ,

„Din billetȣl Dȣmitale înцellegŭ kъ doreштĭ a afla lokȣl чellŭ maĭ sigȣr ȣnde sъ пȣnem billetele noastre în viitorŭ.

„Deчĭ, lokȣl чellŭ maĭ favorabilŭ пentrȣ aчeasta este tot lokȣl шtiȣt, ȣnde am пȣsŭ шi чellŭ-lъlaltŭ billetŭ. Sȣb пatȣl tъŭ nȣ e bine, kъчĭ пoate illŭ gъseшte чineva; niчĭ în kъrцile saŭ în kaietele talle, kъчĭ пoate dъ пeste elle direktorȣl saŭ direktriцa institȣtȣlȣĭ. Kȣm vezĭ, nȣ kȣnoskŭ altŭ lokŭ maĭ favorabilŭ. Te rog, skȣmпa mea amikъ, gъndeшtete singȣrъ la aчeasta; шi dъ'mĭ tȣ o idee maĭ bȣnъ în aчeastъ kestiȣne.

Cerbureanu către Misticescu

Cher ami,

Voila je vous avertie pour tous qui se passé.

Elle aussio ma jétait une recare de feux, mes la recare à été une peux plus dous, parsque vous savaiz que la premior fois comme je vous edie quil ses fais rouge et il ma refusse deux ou trois jours en ne me parler.

Apresén mon ami je ne sé pas si la recus, mais il ne ma parler *au premier egar*(!) et sa mes donne de compreuedre quil ne la pas reçus, me j'aie cherce a chac ensten et je ne

Acellaș billetŭ, scrisŭ cu ortografie

Cher ami,

Voilà, je vous avertis pour (de) tout ce qui s'est passé (relativement à notre sujet). Elle aussi, m'a jété un regard de feu, mais le (ce) regard a été un peu plus doux, parceque, vous savez, la première fois, comme je vous ai dit, elle s'est fait (elle est devenue) rouge; et deux ou trois jours (après) elle m'a refusé la parole (elle m'a tourné le dos).

Aprésent, mon ami, je ne sais pas si elle a reçu (le billet); mais elle ne m'a pas (voulume) parler, (comme) la premiére fois, et cela me donne à com

trouve auqune reponce. Et sa mes fait une terrible chacrene, qui et anetá de me cosse la mort.

Encie mon cher ami joises de vous prié de me faire encore une bilie plus doux que lotre en li faisen un peux à comprendre que se de moi.

En lui dissen pour quois il aime des faire des malheu reu", et en lui disen que sil donne une reponse alors je lui donnere a comprendr qui je suis, par mon signiature, en lui disen quo ma cher je ne crois pas se refus, que vous me le faite, pour autre choise que selmen pars que vous ne desende jàmais par saitto petit escalier, la plasse ou il metera la reponse sera entre le colon de mur et les plase ches qut son contre les colons, du petii escalier en hos, en lui disen que ou la, entre le colou, ou ala plasso indiqué par lotre bilie, on fene ou il poura des ses deux plasse favorable.

Tous sa je vous pris qu'il se fasse avec la plus crande politeso et douseur de l'a Moure.

Je vous pris de lecrir sur une autre autre papier et de aurdonné au domestique cante il sera prete, quil vien le prendre pour que je le vois et apré vous lecrire sur le propre.

Parcque je fairai tous me

prendre qu'elle ne l'a pas reçu; mais (moi) je cherche à chaque instant (à la place indiquée), et je no trouve aucune réponse. Cela me fait un terrible chagrin, qui est en état de me causer (donner) la mort.

Ainsi, mon cher ami, j'ose vous prier de me faire encore un billet, plus doux que l'autre, en lui faisant (donnant) à comprendre que ce (billet est) de moi.

En lui disant (encore): pourquoi aime-t-elle à faire des malheureux? Que si elle don ne une réponse (à ma lettre) alors je lui donnerai à comprendre qui suis-je, par ma (propre) signature. En lui disant (en fin): „ma chère, je ne crois pas ce refus (sérieux); que vous ne le faîtes (vous refusez) pour autre chose, que seulement parce que vous ne descendez jamais par ce (le) petit escalier.“

(Ajoutez lui que) La place où elle mettra la réponse sera entre les colons du mur et la place (la distance) qui est entre les colons de ce petit escalier, en haut; en lui disant (encore) que (ou bien) là, entre ces colons, où (bien) à la place indiquée par (dans) l'autre billet; enfin, où elle pourra (mieux) de ces deux places (indiquées).

Tout cela, je vous prie, faisle avec la plus grande politesse et douceur de l'amour.

Je vous prie d'écrire (ce billet) sur un autre papier, et d'ordonner au domestique

possible de le metro à une plase favorable.

Adieu et je sui votre ami.[1])

C. . . .

[1]) Amatorii d'asumenea originalităţĭ pot vedea originalul acestor epistole la autorul acestei opere. —

(lui fixer le jour) quand il sera prêt, (pour) qu'il vienne le prendre; et, après l'avoir vu, le transcrire (de ma propre main) sur (un autre) papier propre.

Je ferai tout mon possible de le mettre (cette fois) à une place favorable.

Adieu; et je suis votre ami.

C.

Dȣпe lektȣra aчestor billete, Avestiџa ridikъ okiĭ шi mъinele la чerȣ̆, шi zisse:

„Îџĭ mȣlџȣmeskȣ̆, Dȣmnezeȣl meȣ̆, d'aчeastъ deskonerire! Ea mъ tъmъdȣeшte d'o пassiȣne nedemnъ de inima mea.“

Avestiџa era salvatъ! Lȣъ toate aчeste eпistole, le înkise într'o kȣtioarъ, шi le askȣnse bine; se ȣrkъ aпoĭ în kamera sa, radioasъ de bȣkȣrie шi de feriчire.

Terminъm aчestȣ̆ kaпitolȣ̆ kȣ tradȣчerea billetȣlȣĭ d'al dȣoilea, mȣlt maĭ interesantȣ̆ de kъt чellȣ̆ d'ъntъiȣ̆, шi kari amъndȣoъ eraȣ̆ skrise în rȣmъneшte de Чerbȣreanȣ, ш'aпoĭ tradȣse tot de dъnsȣl în limba kare vъzȣrъџĭ. —

Cerbureanu către Misticescu.

„Skȣmпȣl meȣ̆ amikȣ̆,

Eatъ, te înшtiinџezȣ̆ desпre tot чe s'a пetrekȣt în пriчina шtiȣtъ.

„În fine, 'mĭ a arȣnkat шi ea o пrivire de fokȣ̆, o пrivire maĭ dȣlчe de kъt чelle-l-alte; kъчĭ, îџĭ adȣчĭ a-minte, întъea oarъ kъnd m'a vъzȣt, ea s'a fъkȣt roшie; aпoĭ, vr'o dȣoъ treĭ zille, n'a vrȣt sъ'mĭ maĭ vorbeaskъ.

„Akȣm, amiчe, sȣnt neodixnit, neшtiind daka ea a пriimit billetȣl meȣ̆; kъnd am vъzȣt-o dȣпe aчeasta, nȣ 'mĭ a adressat niчĭ ȣnȣ̆ kȣvъntȣ̆; чea чe îmĭ dъ sъ înџellegȣ̆ kъ poate nȣ l'a пriimit; eȣ̆ kaȣt în tot minȣtȣl la lokȣl шtiȣt, шi niчĭ

ꙋnꙋ̆ respꙋnsꙋ̆ din parte'ĭ. Aчeasta îmĭ kaꙋseazъ o dꙋrere чe e în stare a mъ omorî.

„Aшa dar, amiчe, te rogꙋ̆, fъ tꙋ ꙋnꙋ̆ altꙋ̆ billetꙋ̆, maĭ dꙋlчe de kъt чellъlalt, dъndꙋ'ĭ sъ înцelleagъ kъ e dela mine billetꙋl aчesta.

„Zi în aчestꙋ̆ billetꙋ̆:

„De чe'ĭ nlaчe a faчe nenoroчiцĭ? ши kъ daka 'mĭ va respꙋnde la billetꙋl aчesta, îĭ voiꙋ̆ deskoneri atꙋnчĭ nꙋmele meꙋ̆, sꙋskriind billetꙋl în viitorꙋ̆ kꙋ nronria mea semnътꙋrъ; kъ nꙋ krezꙋ̆ seriosꙋ̆ în refꙋsꙋl eĭ; ши kъ de ar kъꙋta sꙋb skara чea mikъ din dos, ar gъsi billetele; kъ lokꙋl otъrът nentrꙋ nꙋnerea biletelor sъ fie în viitorꙋ̆ sꙋs, în kanꙋl skъriĭ, între distanцa dintre skara чea mikъ ши stъlniĭ salleĭ de jos; saꙋ̆, de nꙋ'ĭ konvine aчestꙋ̆ lokꙋ̆, fie tot lokꙋl însemnatꙋ̆ în billetꙋl nreчedentꙋ̆; în fine, ꙋnde'ĭ o veni maĭ bine.

„Toate aчestea, te rog, amiчe, sъ le skriĭ kꙋ toatъ noliteцa ши dꙋlчeaцa amorꙋlꙋĭ.

Snꙋne addꙋkъtorꙋlꙋĭ aчestꙋĭ billetꙋ̆ kъnd sъ viie sъ ia billetꙋl tъꙋ̆, ne kare îlꙋ̆ voiꙋ̆ nreskrie eꙋ̆ n'o xъrtie frꙋmoasъ, ши 'lꙋ̆ voiꙋ̆ nꙋnes ingꙋr la lokꙋl însemnatꙋ̆.

Adio!

Amikꙋl tъꙋ̆

C.

CAPITOLU V.

Luna de miere.

Чerbȣreanȣ se deшtentasse la zeчe ore tresъrind: visasse kъ'lȣ gonia ȣnȣ taȣrȣ terribilȣ, чe'lȣ lȣasse în koarne, шi'lȣ пȣrta ka în triȣmfȣ пe stradele kaпitaleĭ Пrinчiпatelor-Ȣnite, însoцit de akklamъrile пoпorȣlȣĭ, tokmaĭ ka ȣnȣ konsȣlȣ romanȣ kъnd пriimia triȣmfȣl dȣпe vr'o illȣstrъ viktorie.

Чerbȣreanȣ kъskъ, se întinse, se frekъ la okĭ, шi se întoarse sпre iȣbita lȣĭ konsoartъ, gъndind la lȣna de miere a kъsъtorieĭ salle, kare avea sъ цiie чel пȣцin zeчe anĭ, kredea ellȣ; dar, vaĭ! omȣl пroпȣne, шi Destinȣl disпȣne de voinцa omȣlȣĭ. Toate aчestea le gъndia ferichitȣl nostrȣ bъrbatȣ kȣ okiĭ înkiшĭ; kъnd deskisse okiĭ, kanarellȣl sbȣrasse din kȣĭbȣ, шi kȣĭbȣl era reчe шi sekȣ.

„Ȣnde o fi Aveстiцa?!“ Se întrebъ ellȣ kȣ mirare, ȣĭtъndȣ-se în toate пъrцile.

Trasse kloпoцellȣl; ȣnȣ domestikȣ intrъ.

— Kokoana s'a skȣlat? întreabъ ellȣ kъskъnd.

— Este în grъdinъ, resпȣnde servȣl.

— Bine. Gъteшte aпъ de sпъlat.

Dȣпe чe se sпъlъ, Чerbȣreanȣ lȣъ dȣlчeaцъ, fiind kъ era foarte t a b e t l i ȣ, aпrinse чiȣbȣkȣl, arȣnkъ xalatȣl пe ȣmerĭ шi'o kъчȣlliцъ de xirȣ în kaпȣ, шi kobori iste în grъdinъ.

Avestiцa kȣllegea florĭ ka sъ fakъ ȣnȣ bȣketȣ пen-
trȣ пaшȣl eĭ kare o kȣпȣпasse, шi kъrȣia era datoare
sȣпrema feriчire din dimineaцa aчelleĭ zille; ea kъnta,
gъndindȣ-se la пaшȣl:

„Ax! tъrziȣ foarte te am kȣnoskȣt,
Al meȣ iȣbite, angelȣ пlъkȣt!...“

— Foarte tъrziȣ m'aĭ kȣnoskȣt, angelȣl meȣ! i res-
пȣnse la sпatele eĭ Чerbȣreanȣ.

Avestiцa skoasse ȣnȣ цiпъtȣ, ka kȣm ar fi aȣzit
mormoitȣra ȣnȣĭ Ȣrsȣ, шi ar fi vъzȣt ȣnȣ шarпe tot de
odatъ la пiчoarele eĭ.

— Te-aĭ sпeriat, пȣikȣliцa mea? întreabъ bъrbatȣl,
înaintъnd ka s'o sъrȣte.

Dar nevasta 'ĭ пȣsse mъna 'п пeпtȣ, шi 'ĭ zisse k'ȣnȣ
tonȣ porȣnчitorȣ шi disпreцȣitorȣ:

— Oпreшte-te...

— Чe 'nsemneazъ asta? întreabъ bъrbatȣl kȣ mirare.
Orĭ aĭ visat шi tȣ vr'ȣnȣ visȣ groasnikȣ, ka eȣ astъ
dimineaцъ?

Шi bъrbatȣl înчeпȣ sъ пarreze iȣbiteĭ salle kon-
soarte visȣl sъȣ kȣ taȣrȣl, kare 'lȣ пȣrtasse în triȣmfȣ
пe toate stradele; nevasta rîsse în inima eĭ de aчestȣ
visȣ kare era sъ se realiseze.

— Aшa, am avȣt шi eȣ ȣnȣ visȣ, ȣnȣ visȣ terri-
bilȣ, resпȣnse Avestiцa fъrъ a se ȣĭta la bъrbatȣl eĭ.

— Dar чe aĭ tȣ azĭ de 'mĭ vorbeшtĭ astfel?

— Veĭ vedea. Askȣltъ-mъ kȣ attenцiȣne.

— Kȣriosȣ lȣkrȣ!

— „Visam, înчeпȣ Avestiцa, kъ mъ пreȣmblam
tristъ пrin aчeastъ grъdinъ; obositъ de mȣltъ шiш-
kare, intrassem în aчellȣ пavillon. Akolo, gъsoskȣ keiea
în kȣtia skriitorȣlȣĭ, trag kȣtia, шi aflȣ în întrȣ.....“

Чerbъreanъ îngъlbeni. Avestiца se onri ън minъtъ ka sъ'lъ nriveaskъ, шi sъ se bъkъre do konsternarea lъi. Ellъ nъsse okiĭ în пъmъntъ.

— Am înцelles, zisse ellъ, vrъnd sъ'шĭ fakъ kъraгiъ. Va sъ zikъ шtiĭ tot? Aĭ aflat tot? Te rog, dъ'mĭ aчelle xîrtiĭ, fiind kъ Dъmitale îцĭ sъnt netrebъinчoase.

— Din kontra, tokmaĭ mie îmĭ sъnt foarte trebъinчoase; sъnt datoare a le пъstra, eъ, aчelle tesaъre nestimate alle Dъmitale.

— Avestiцo, ъnde sъntъ aчelle xîrtiĭ? întreabъ restitъ bъrbatъl, kare înчenъsse sъ 'tremъre de nekazъ.

— Sъnt la lokъ sigъr, Domnъle; liniшteшte-te.

— Чine te-a aъtorisat sъ ъmbli în xъrtiile melle sekrete?

— Titlъl de konsoartъ a Dъmitale.

— Шi чe gъndeшtĭ sъ faчĭ kъ aчelle xîrtiĭ?

— Asta e treaba mea.

— Aшa dar?..

— Aшa dar, Demnъle, eшtĭ ънъ infamъ.

— Шi nentrъ чe sъnt ънъ infamъ?

— A! vreĭ s'o afli? Askъltъ.

„Fiind kъ aĭ îmnrъmъtat sniritъl шi stiinцa amikъlъĭ D-le Mistiчeskъ, ka sъ mъ amъgeшtĭ; kъчĭ, aflъ, nъ jъneцea D-le, nъ frъmъseцea D-le, nъ graцiile D-le, nъ averea D-le, m'aъ fъkъt a'цĭ da шi inima шi mъna mea; nъ! Чi nъmaĭ sniritъl din billetele чe'mĭ adressaĭ, шi kare sniritъ nъ era allъ Dъmitale.

— Sniritъl, bine; dar inima mea?

— Inimъ? Xa! xa! xa! xa! Inimъ! Te laъzĭ шi Dъmnoata kъ inima D-le!... Dar omъ kъ inimъ se noate nъmi aчella kare skrie fidanцateĭ salle: „n'am niчĭ ънъ defektъ"; шi ea deskonere, adъoazi dъne kъnъnie, kъ

bъrbatвl eĭ este jвkъtorв de kъrцĭ, înkъt 'шĭ a nerdвt starea în jokвrĭ de norokв, шi i s'ameninцъ viaцa de kъtre fraцiĭ sъĭ de jokв nentrв 200 lire? Omв de inimъ se noate nвmi aчella kare askвnde de fidanцata lвĭ, ne kare ziчe k'o adoarъ, defekte fisiчe шi morale чe desgвstъ n'o femee bine kreskвtъ, шi fakв imnossibilъ o kъsъtorie? Omв de inimъ se noate nвmi aчella kare abandonъ o fatъ orfanъ kв dвoĭ konillaшĭ miчĭ, dвne чe a amъgit'o, nromiцъndв'ĭ în skrisв kъ o va lвa de nevastъ? O! daka шtiam aчeasta, Domnвle, fiĭ sigвr, nв konsimцiam niчĭ odatъ a fi konsoarta, nв a Dвmitale, чi a вnвĭ rege kiar. Mъ voiв dвчe dar, Domnвle, la aчea infortвnatъ mamъ a koniilor dвmitale, шi 'ĭ voiв ziчe: „Eartъmъ, Doamnъ, de rъвl involвntarв чe 'цĭ am fъkвt. Azĭ am deskonerit sekretвl D-le, mвlцвmitъ Xasardвlвĭ, saв maĭ bine Пrovidinцeĭ. Nв not sъ'цĭ daв altъ satisfaчere, dekъt a lъsa вnв bъrbatв, nedemnв de a nвrta titlвl de omв шi de bъrbatв, шi a nвblika aktele infamieĭ sale.“

Шi Avestiцa îшĭ шterse okiĭ kв batista, nrefъkîndв-se kв nlъnцe. Чerbвreanв kъzв la niчorele eĭ, nlъngъnd ka o femee.

— O! eartъmъ, eartъmъ, Avestiцa mea! Sвnt kвlnabilв, o mъrtвrisecskв! Sвnt kriminalв kiar; dar toate le am fъkвt fiind kъ te iвbeam, fiind kъ te iвbeskв maĭ mвlt dekъt viaцa mea!.. Kredemъ, îцĭ jвr ne.....

— Amorвl adevъrat, Domnвle, e basaцв ne stima obiektвlвĭ amatв. Amorвl fъrъ stimъ este o insвltъ nentrв вnв omв kв simцire шi de ambiцie. Iar jвrъmintele D-le nвmaĭ aв resвnetв în inima mea.

— Am greшit, eartъ-mъ!

— Domnвle, amorвl nronriв e koarda чea maĭ de-

likatъ a inimeĭ femeiĭ, kare inimъ este o xarfъ, kȣ kare xarfъ nȣ e dat tȣtȣror a kъnta. Dȣmneata aĭ rȣnt ačea koardъ delikatъ, de kare e legatъ шi koarda amorȣlȣĭ.

— Aшa dar totȣl e rȣmпt între noĭ? întrebъ bъrbatȣl, skȣlъndȣ-se kȣ fȣrie.

— Te rog, askȣltъ-mъ kȣ sъnge reče.

„Defektele Dȣmitale, fisiče шi morale, шi maĭ kȣ seamъ krima d'a abandona, kȣ dȣoĭ konillamĭ mičĭ, o femee kare 'цĭ a sakrifikat onnoarea, tot če o femee are maĭ sakrȣ, sȣnt demne de kritika generalъ шi de пedeansa legilor, čivile шi biseričeшtĭ; sȣnt în fine kaȣse legale de despъrцire.[1])

„Kȣ toate ačestea, considerъnd slъbičȣnea D-le, če zičĭ kъ aĭ de mine; konsiderъnd kritika lȣmiĭ, kare пe va mȣstra пe amъndȣoĭ d'o пotrivъ; konsiderъnd ȣrgia aktȣalъ a пъrinцilor meĭ; konsiderъnd în fine пosiцiȣnea aktȣalъ a mea, ka mamъ; konsimцȣ a fi konsoarta Dȣmitale titȣlarъ, kȣ ȣrmъtoarele kondiцiȣnĭ:

1⁰ Veĭ fače o пensiȣne mensȣalъ infortȣnateĭ mame a koпiilor D-le, fъrъ a шti ea de ȣnde 'i vine ačestȣ ajȣtorȣ.

2⁰ Nȣ te veĭ maĭ пȣtea bȣkȣra în viitorȣ de dreпtȣrile Dȣmitale de bъrbatȣ.

3⁰ Ne vom пȣrta în okiĭ lȣmiĭ kȣ čea maĭ mare delikateцъ, шi k'o deosebitъ affekцiȣne шi stimъ rečiпrokъ, ka sъ amъgim lȣmea; iar eȣ voiȣ avea aпartamentȣl meȣ deosebit.

4⁰ Liberȣ Dȣmneata a iȣbi пe čine voieшtĭ, kȣ kondiцiȣnea ka intrigele Dȣmitale sъ fie kъt se пoate

---

[1]) Veḑi art. 9, 11, 13, §, 8, cap IV din Pravila Bisericească

maĭ sekrete; eŭ însъ iaŭ angajamentꙋl a nꙋ iꙋbi ne nimenĭ: toatъ afekцiꙋnea mea o voiŭ konчentra asꙋпra копiлlꙋlꙋĭ; lektꙋra, mꙋsika, пiktꙋra, menagiꙋl, mъ vor distra îndestꙋl, ka sъ nꙋ mъ maĭ gъndeskꙋ la seksꙋl Dꙋmitale, пe kare l'amꙋ lꙋat în orroare, mꙋlцꙋmitъ kondꙋiteĭ Dꙋmitale.

5. A пъzi amъndꙋoĭ despre toate aчestea чellꙋ maĭ profꙋndꙋ sekretꙋ, în interesꙋl ambelor пъrцĭ kontraktante.

„Daka'цĭ konvinꙋ aчeste kondiцiꙋnĭ onorabile, n'aĭ de kъt a le sꙋskrie; eŭ voiŭ fi soцia Dꙋmitale titꙋlarъ în viitorꙋ.

— Шi daka n'aшĭ voi a пriimi aчeste kondiцiꙋnĭ?

— Mъ voiŭ întꙋrna la пъrinцiĭ meĭ, le voiŭ kъdea în genꙋkĭ; шi, ka fiꙋl чellꙋ greшitꙋ din Evangelie, voiŭ чere ertarea lor, depꙋind la piчoarele lor probele infamieĭ Dꙋmitale; daka пъrinцiĭ mъ vor respinge, чeea чe nꙋ krezꙋ, mъ voiŭ adressa la konsъngeniĭ meĭ; kъnd toцĭ mъ vor respinge, voiŭ пꙋblika toate xъrtiile D-le. Îцĭ daŭ 24 ore de gъndire.

— Nꙋmaĭ e niчĭ o sпeranцъ de rekonчiliare?

— Kiar sпeranцa, kare a rъmas în kꙋtia Пandoreĭ, kiar ea a sbꙋrat din inima mea!

— Aчesta e ꙋltimꙋl Dꙋmitale kꙋvъntꙋ?

— Deчisiꙋnea mea e nestrъmꙋtatъ, ka dekretele Destinꙋlꙋĭ.

— Foarte bine!

Чerbꙋreanꙋ плekъ fꙋriosꙋ, zikъnd în sine: „A! чe nerodꙋ am fost sъ lasꙋ keiea în kꙋtia skriitorꙋlꙋĭ! Шi maĭ nerodꙋ înkъ, sъ nꙋ arzꙋ toate aчelle xîrtiĭ! Чine ar fi krezꙋt kъ lꙋna de miere a kъsъtorieĭ melle va цine nꙋmaĭ o пoante? Mъ dꙋkꙋ sъ mъ konsꙋltꙋ kꙋ

Mistіческѣ; нѣмаї еllѣ мъ поаte skoate din ачестѣ a-bissѣ de ѣmilire шi de neferiчirї."

Пeste kъte vа minѣte, Mistiчeskѣ intra în grъdinъ; Avestiџа шеdea пе gъndѣrї п'о kапапеа, sѣbt o boltъ de viџъ: era sѣblimъ de frѣmѣseџe!

— Bonjѣr, finiшоаrъ! zisse Mistiчeskѣ, sъrѣtъnd тъпа Avestiџеї.

— O! Bonjѣr, пашѣle! respѣпsо ачеаstа sѣrrizъnd, шi devenind rошiе ka fokѣl.

— Singѣrъ ачi?

— Meditezѣ la ѣmbra ачestеї viџе. Timпѣl e aша de frѣmosѣ! Ia шеzї lъпgъ mine, fiind kъ am sъ te konsѣlt într'o kestiѣne gravъ.

— Askѣlt kѣ toatъ atenџiѣnea. Dar Iorgѣ ѣnde este?

— A ешit пentrѣ o orъ, zikъnd kъ se dѣче sъ întъlneaskъ пе чineva; dar trebѣe sъ viie пѣmaї dekъt.

— Aшa kъ ешtї feriчitъ? Nѣ mъ îndoeskѣ!

— O! Sѣnt пrea feriчitъ! Dѣmitale sѣnt datoare ачeastъ sѣпremъ feriчire!

— Mie! Nѣ te 'пџеllеgѣ.

— 'Mї a sпѣs Iorgѣ kъ Dѣmneata aї fost tot de ѣпа пentrѣ dъпsѣl чеeа че era Mentor пentrѣ fiiѣl lѣї Ѹlisse. Aї чitit пе Telemax, negreшit?

— Пrima karte în kare am înчепѣt a învъџа limba franчеsъ, fѣ Telemaxѣ.

— Sъ venim la kestiѣneа noastrъ.

„Erї am пriimit o епistolъ della o amikъ a mea din пrovinчie, o amikъ kѣ kare am trъit în пеnsionatѣ treї anї, шi kare s'a mъritat, ka шi mine, dѣпе ѣпѣ jѣne че 'lѣ iѣbia kѣ passiѣne; ka шi mine, ea se înamorasse de spiritѣl bъrbatѣlѣї sъѣ.

— Че е дрепт, осservъ în ironie Mistiчeskъ, finвl are mвlt spiritв, ши mвltъ kвltвrъ...

— Nв este аша? Della чellв d'ъntъiв billet-dвlчe че'mî a adressat, am deskoperit ачeasta.

„Dar fiind kъ пъринцiî amiчeî melle....

— Kвm o keamъ, te rog, пе amika D-le?

— Virginia.

— Frвmos пвme!

— Frвmosв, пrea frвmos; dar, te rog, пв mъ tot întrerвmпe.

— Fъrъ voea mea.

— Sъ kontinвъm.

„Fiind kъ пъринцiî Virginieî se опвsserъ la însoцirea eî kв bъrbatв-sъв, sвb пretexte ridikвle, ea se mъritъ fъrъ voea пъринцilor.

— Tokmaî ka Dвmneata!..

— Într'adevъr, este o mare asemъпare între mine ши Virginiea.

„D'a dвoa zi dвпe kвпвпie, Virginia deskoperi în bъrbatвl eî defekte fiзiчe ши morale, kari пotв anвla o kъsъtorie, ши kari risiпeskв illвsiвпî че o fatъ îшî faчe de fidanцatвl eî. Ea deskoperi înkъ kъ billetele че'î adressasse bъrbatв-sъв, înaintea kвпвпieî, erav skrise toate de впв amikв al lвî intimв, kare'î îmпrвmвtasse spiritвl sъв ka sъ поатъ amъцi o biatъ fatъ fъrъ speriinцъ! Апrobezî Dвmneata o asemenea пroчedare?

— Amorвl, Doamna mea, este skвzabilв пentrв toate aktele salle, fiind впв копillв legatв la okî ши kв arripe la вmerî. Amorвl faчe totвl, zikв Germanii. Die Liebe kann alles.

— Asemenea Amor însъ este o kanallie, (kanalles) osservъ Ачestiцa; fiind kъ înшealъ o femee, fъ-

kънd'o a nerde onoarea sa, шi resnektsl чe datoreazъ пъrinцilor sъĭ, шi seksъlъĭ sъŏ, шi soчietъцiĭ ъnde trъeшte, шi familieĭ saìe nronriĭ, înfine demnitъцiĭ salle de femee.

— Kam aĭ kъvъntŏ la aчeasta.

— Шi amiчiĭ intimĭ, kari trekŏ de mentorĭ aĭ amiчilor lor innoranцĭ saŭ stъnizĭ, sъnt niшte kriminalĭ kънd îmnrъmъtъ aчestora sniritъl lor, nentrъ ka sъ amъgeaskъ kъ ellŏ o biatъ fatъ, чe trъeшte nъmaĭ kъ illъsiъnĭ de aъr, шi kare devine neferiчitъ toatъ viaцa eĭ, шi noate шi kriminalъ, kънd deskonere шarlatania bъrbatъlъĭ. Aшa kъ am kъvъntŏ шi la aчeasta?

— O-da! oftъ Mistiчeskъ, deviindŏ roшъ, шi nъind okiĭ în nъmъntŏ.

— Ŏnŏ esemnlъ viŏ шi dъrerosŏ este amika mea Virginia. Ea deskoneri înkъ kъ bъrbatъl eĭ era kartoforŏ, risinitorŏ, mъrdarŏ, fъriosŏ; шi kъ maĭ toatъ starea lъĭ era sekъestratъ de kreditorĭ; чe este шi maĭ gravŏ, ellŏ amъgisse o biatъ fatъ orfanъ, nromiцъndъ'ĭ, în billetele kъ kare'ĭ întorsesse kreeriĭ, kъ o va lъa de soцie; anoĭ o abandonnъ kъ dъoĭ koniĭ miчĭ....

— O! aчeasta este infam...

— Nъ este aшa? Шi fiind kъ mentorъl bъrbatъlъĭ Virginieĭ kъnoшtea fireшte toate sekretele lъĭ, nъ ъrma ellŏ, ka ъn mentorŏ чe era, sъ înшtiinцeze anonim ne Virginia desnre toate aчestea?

— Negreшit.

— Шi fiind kъ n'a fъkъt'o, nъ este ellŏ maĭ kriminalŏ de kът bъrbatъl Virginieĭ?

— Fъrъ îndoealъ, osservъ Mistiчeskъ, mъшkъndъ'шĭ bъzele. Dar kъm a aflat Virginia toate aчestea?

— Hrovedinцa însъшĭ 'ĭ a deskonerit aчeste sekrete.

— Hrin чe mijlokŏ?

— Desgвstвl че 'ĭ a insnirat figвra komikъ a bъrbatвlвĭ eĭ în somnв, a dвoa zi dвne kвnвnie, шi вnв defektв fatalв че nвnea vъrfв la toate, aв silit'o a eшi în grъdinъ, ka sъ nlъngъ nenoroчirea sa. În grъdinъ era вnв kioшkiв; snre esemnlв, ka navillonвl aчella din faцъ. Ea intrъ în întrв, împinsъ de Destinвl eĭ; aчi se aшezъ n'вnв skaвnв lъngъ skriitoriв. O keie era în kвtia skriitorвlвĭ; trage kвtia makinalmente, шi akolo aflъ toate nrobele infamieĭ bъrbatв-sъв, шi'alle komnliчitъцiĭ mentorвlвĭ sъв.

— Чe nrostie! Sъ nв arzъ ellв aчelle xîrtiĭ!...

— Чel nвцin, sъ nв fi lъsat keiea în kвtias skriitorвlвĭ: nвtea sъ dea neste aчelle xîrtiĭ alt чineva, kare ar fi fъkвt abвsв kв elle; шi eatъ 'l mort nentrв tot de-вna, шi вчiчis de ridikвlв, moartea чea maĭ grozavъ din toate morцile.

— Чe nrostie!

— Dвmnezeв orbeшte ne nъkъtosв, шi 'ĭ ia minцele înainte d'a 'ĭ lвa viaцa saв libertatea.

— În fine, чe resвltatв a avвt aчeastъ fatalъ deskonerire?

— Resвltatвl finalв o fost, ъntъiв, kъ Virginia a nвs bъrbatвlвĭ eĭ maĭ mвlte kondiцiвnĭ grelle, ne kare snerъ kъ le va nriimi, ajвtatъ în aчeasta de slъbiчвnea bъrbatвlвĭ шi de înцellenчiвnea mentorвlвĭ; al dвoilea, Virginia, dвne чe a sъnвnat nвцin konвl mentorвlвĭ, dвne kвm merita, 'ĭ a dat sъ înцelleagъ kв fineцъ kъ, fiind ellв aвtorвl nenoroчiriĭ salle, tot ellв вrma sъ îndвlчeaskъ шi amara eĭ soartъ.

— Foarte firesk; шi mentorвl чe a resnвnsв?

— Enistola se terminъ aчi; Virginia mъ roagъ sъ o lвminezв eв kв шtiiнцa шi sneriinцa mea; dar fiind kъ Dвmneata aĭ шi шtiinцъ шi sneriinцъ înzeчit maĭ mвltъ

dekъt mine, te rogꙋ a mъ lꙋmina în kestiꙋnea aчeasta, ka sъ пot шi eꙋ lꙋmina sꙋffletꙋl Virginieĭ.

— Пъrerea mea, Doamnъ, este aчeasta.

„Daka aшĭ fi în lokꙋl mentorꙋlꙋĭ bъrbatꙋlꙋĭ Virginieĭ, aшĭ ziчe aчestia:

„Fiind kъ eꙋ am fъkꙋt tot rъꙋl, tot eꙋ katъ sъ 'lꙋ reпarezꙋ. Resпꙋnde fъrъ sfialъ la întrebъrile melle: „mъ iꙋbeшtĭ din toatъ inima? Gъndeшte-te bine; eꙋ am kꙋtare defekte, шi kꙋtare kalitъцĭ. Allege.... Îцĭ konviꙋ, saꙋ nꙋ?"

„Sъ пresꙋпꙋnem kъ resпꙋnde afirmativ; atꙋnчĭ aшĭ пꙋne ꙋrmъtoarele kondiцiꙋnĭ:

„1⁰ Sꙋbordinarea soldaцꙋlꙋĭ пentrꙋ шefꙋl sъꙋ.

2⁰ Пrelꙋngirea amorꙋlꙋĭ пlatonikꙋ dꙋпe voinцa mea.

3⁰ Assigꙋrarea aчestor dꙋoъ kondiцiꙋnĭ пrin înskrisꙋ, kꙋ sъnge din vinele salle kiar.

„Kꙋ aчeste treĭ kondiцiꙋnĭ, sine qua non, konsimцꙋ a deveni azĭ amantꙋl, шi mъine soцꙋl Dꙋmitale, aшĭ ziчe eꙋ Virginieĭ.

— Шi eꙋ, daka aшĭ fi Virginia, 'цĭ aшĭ resпꙋnde.

— Пentrꙋ чe aчeste assigꙋrъrĭ?

— Fiind kъ nꙋ ne kꙋnoaшtem. Kъsъtoria este o kontraktare între dꙋoъ inimĭ; deчĭ, inima omꙋlꙋĭ este ꙋnꙋ logogrif, пe kare nꙋ 'l desleagъ dekъt aꙋtorꙋl sъꙋ. Daka пentrꙋ orĭ чe transakцiꙋne, laorĭ-чe kontraktare, ꙋnde nꙋ e vorba de kъt de пroпrietate, se чere o garanцie, ꙋrmeazъ a se чere o garanцie mꙋlt maĭ valabilъ la kontraktarea inimelor, ꙋnde sꙋnt în jokꙋ onoarea, viaцa, ferichirea, famillia, averea, libertatea, viitorꙋl koпiilor шi'al a dꙋoъ fiinцe, чe'шĭ jꙋrъ fidelitate eternъ, fъrъ a'шĭ kꙋnoaшte fꙋndꙋl inimeĭ, ka sъ se înkredinцeze пe de пlin daka într'adevъr пot ꙋni soarta lor пentrꙋ eternitate.

— Aĭ dreпtate; шi meriцĭ titlꙋl de mentor. Dar

oare Virginia n'ar fi ші ea în drent sъ пȣie kondiціȣnĭ fiitorȣlȣĭ eĭ amantȣ ші bъrbatȣ?

— Negreшit; ачeasta este ші logik ші drent.

— Eĭ bine! D'aшĭ fi eȣ în lokȣl Virginieĭ, aшĭ resпȣnde mentorȣlȣĭ bъrbatȣlȣĭ meȣ:

„În skimbȣ пentrȣ челle пretinsse de D-ta, reklamȣ ші eȣ în skris dela D-ta amorȣ adevъratȣ ші stimъ adevъratъ.

„Ші daka ellȣ ar konsimці, kȣm nȣ mъ îndoeskȣ, am skimba ачeste dȣoъ kontrakte, skrise kȣ sъnge din vinele noastre; ші am întъri ачeastъ legъtȣrъ sakrъ kȣ o sъrȣtare á la Romeo ші Jȣllietta; апoi aшĭ ziче sȣblimȣlȣĭ meȣ artistȣ:

„Ia xarfa, ші skoate din ea akȣm orĭ че sȣnete voeшtĭ; kъчĭ tȣ, artistȣle, tȣ шtiĭ sъ kъnцĭ п'ачeastȣ divinȣ instrȣmentȣ, înkъtȣ sъ rъпeшtĭ sȣfletȣl meȣ în regiȣnele sakre, ші sъ'lȣ skalzĭ în oчeanȣl armonieĭ divine, ачellȣ oчeanȣ че rejȣnъ sȣfletȣl femeiĭ ш'al пoeȣlȣĭ, пrokȣrъndȣle sȣпrema ferічire."

— Komȣnikъ dar ачestea Virginieĭ; ші te rog, Doamna mea, fiind kъ m'aĭ onorat kȣ înkrederea D-le, onoarъ mъ ші kȣ resпȣnsȣl Virginieĭ.

— Kȣ toatъ плъчerea, resпȣnse Avestiцa, întinzъnd mъna Mistiveskȣlȣĭ, kare deпȣsse пe dъnsa o sъrȣtare de ачellea че sȣnt пentrȣ sȣffletȣl femeiĭ чeea че e fokȣl пentrȣ earba de пȣшkъ.

Astfel, tot în ачea zi, lȣna de miere disпъrȣsse la aпȣsȣl kъsniчieĭ Чerbȣreanȣlȣĭ, ші aпъrȣsse, maĭ sпlendidъ, la resъritȣl kъsniчieĭ Mistiveskȣlȣĭ kȣ Avestiцa; kъчĭ din minȣtȣl ачella inimele lor eraȣ legate пentrȣ eternitate kȣ lanцȣrile de diamant alle amorȣlȣĭ adevъrat ші alle adevъrateĭ stime!

CAPITOLU VI

Amicul intimu allu barbatului.

Kънd Mistiчeskв vrв sъ 'ші ia adio della Avestiцa, aчeasta i zisse:

— Înkъ вnв minвtв, te rogв; am sъ 'ці komвnikв чeva imnortant kare te intereseazъ d'a drentвl.

— Askвlt kв nlъчere, zisse Mistiчeskв, dънd braцвl Avestiцeĭ.

— Vreĭ sъ fiĭ feriчitв, D-le Mistiчeskв?

— Sъ fie oare vr'o fiinцъ în lвme kare sъ нв vrea sъ fie feriчitъ?

— Sвnt; чeĭ чe цinв maĭ mвlt la lвstrв de kъt la fondв; maĭ mвlt la bestie de kъt la angelв; ші la nlъчerile singвrilor ш'alle sniritвlвĭ, maĭ mвlt de kъt la nlъчerile inimeĭ, singвrile nlъчerĭ kari nrokвrъ adevъrata feriчire. Eĭ bine! Dвmneata vreĭ sъ fiĭ feriчitв în sensвl aчesta?

— Negreшit, Doamna mea.

— Este o fiinцъ kare te iвbeшte, o fiinцъ de seksвl meв.

— Чe feriчire a fi iвbit ka Romeo de Jвlietta! Шi nвmele aчelleĭ fiinцe angeliчe? Daka o rekomanzĭ D-ta, вrmeazъ a avea o inimъ de angelв, aчea fiinцъ de seksвl D-le.

— Inima Dsmitale n'a devinat înkъ п'ачеа ﬁinцъ kare te isbeшte kв atъta пassisne?

— Nвmaĭ kъnd vочеа D-le vibrъ la aszвl meš, шi kъnd mъna D-le attinge kornвl meš, atвnчĭ nвmaĭ inima mea simte вnš fellš de elektrismš.

— Aчеаsta se esпlikъ sinor: este emoцisnea че вnš пашš, (snš пъrinte) simte la vederea ﬁneĭ salle, a koпillвlвĭ sъš.

— Nв zik altfel.

— N'aĭ isbit niчĭ o femee în viaцa D-le?

— Ka Romeo пе Jвlietta? Nв, niчĭ odatъ!

— Kъt va ﬁ de mъndrъ шi de feriчitъ amika mea intimъ, Eﬁmiцa Veveriцeanв!...

— Vara bъrbatвlвĭ D-le?

— Ea însъшĭ! Kъчĭ ea te isbeшte kв пassisne.

— Mъ isbeшte пе mine Eﬁmiцa?

— Ka Jвlietta пе Romeo.

— Xa! xa! xa! xa! xa!

— De че rîzĭ?

— Fiind kъ sвrпrisa D-le e d'o natвrъ komikъ.

— Nв te 'nцellegš.

— Mъ esпlikš. Amorвl, ka шi kъsъtoria, este вnš felš de kontraktš între dвoъ inime; пrin вrmare, în kontraktвl aчеsta, aﬂв nвmaĭ o пarte kontraktantъ, adikъ пе Eﬁmiцa; sвnt isbitš, fъrъ a isbi. La kъцĭ bъrbaцĭ nв veĭ ﬁ fъkвt Dвmneata sъ le пalпite inima! ba kiar sъ le batъ, ka la o пassъre пrinsъ de vînъtorš! Šrmeazъ din aчеasta kъ Dвmneata isbeшtĭ пе toцĭ aчеĭ bъrbaцĭ? Nв, negreшit. Пermite'mĭ te rog sъ fakš o пresвпвnere, o simпlъ пresвпвnere. Че aĭ resпвnde bъrbatвlвĭ D-le, kare într'o zi ar veni sъ'цĭ zikъ: „Aчеstiцo, шtiĭ tв kъt te isbeшte Mistiчeskв? E în stare

a 'ųi sakrifika totsl, afarъ de onoare.“ Чe aĭ resпsnde, te rog, bъrbatslsĭ la aчeastъ bizzarъ пsostate?

— Чeea чe ar trebsi sъ respsnzъ o femee de spiritš în posiųisnea mea: „Foarte'ĭ mslųsmim de d r a g o s t e, D-lsĭ Mistiчesks; dar ns skimbš eš пe bъrbatsl meš, пe kare inima mea l'a alles, ns пe snš bъrbatš ka dъnssl, kare ks toate aчestea are destsle titlsr a amorsl sneĭ femeĭ sпerioare, чi niчĭ пe sn Byron kiar.“

— Aчeasta 'ųĭ ar faчe onoare, Doamna mea. Aчeasta ar пroba kъ aĭ шi spiritš, шi inimъ, шi taktš, шi edskaųisne, шi kъ'ųĭ isbeшtĭ bъrbatsl чe singsrъ l'aĭ alles.!

— Biata Efimiųa! oftъ Avestiųa.

A te kslka ш'a ns dormi,
A aшtepta ш'a ns veni,
A isbi ш'a ns te isbi,
Ssnt treĭ kasse d'a msri!

„Negreшit, Miųa va msri de dsrere!

— Biata konillъ! oftъ Mistiчesks, la rъndsl sъš, Kъt o пlîngš! Dar чe пot faчe maĭ mslt de kъt a o пlъnge?

— Dar ea îmĭ sпsnea înkъ din пensionatš kъ Dsmneata 'ĭ aĭ dat, ns sпeranųe, чi oare kare semne de isbire.

— Trebsea sъ fiš snš monstrs ka sъ înksragezš o пassisne пe kare n'o psteam alimenta. Konшtiinųa n'are a 'mĭ îmпsta nimik într'aчeasta.

— Шi ea kare a fъkst atъta пentrs amorsl meš! Ea kare m'a rsgat ks lakrъmĭ a sonda inima D-le, шi. . . .

— Шi a'mĭ insпira Dsmneata amorsl Dsmneaeĭ. ns e aшa? Aчeasta seamъnъ ks чeĭ чe înkredinųeazъ

апърагеа dreптѕrilor lor la oameni kari aѕ maĭ mѕlt interes a sѕsџine dreпtѕ... rivalѕlѕĭ, dekъt п'alle klientѕlѕĭ.

— Kѕ toate aчeste..., trebѕe s'o konsolъm, s'o menagem, п'aчeastъ amikъ intimъ a mea, шi varъ bѕпъ kѕ bъrbatѕl meѕ, asѕпra kъrѕia ea are o mare inflѕinџъ moralъ.

— Nѕ te'nџellegѕ, Doamna mea.

— Шtiĭ чe este Nevъstѕika?

— Ѕпѕ animalѕ ka veveriџa.

— Аша. Шtii kъte este de vindikativѕ aчestѕ mikѕ animalѕ? Eatъ чe am vъzѕt kѕ okiĭ meĭ în пrivinџa aчeasta.

„La 1852 treчeam la bъile della Elliопatakѕ пe la vama Dragoslavele, din distriktѕl Mѕшчellѕ. Noaпtea пe a sѕrпrins la Nisiпѕrĭ, o lokandъ de џъraпĭ sѕb mѕпtele Sasѕ. Adѕoa-zi, eѕ шi Efimiџa, însoџite d'ѕпѕ grъniџarѕ, пe sѕirъm în vъrfѕl Sasѕlѕĭ, de ѕпde okiѕl deskoпere o пaпoramъ înkъпtъtoare. Mѕlџĭ пъtimaшĭ de пeпtѕ beaѕ zerѕ vara în aчestѕ mѕпte. Kъпd ajѕпserъm la stînъ, dotterъm пeste o sчeпъ tristъ: ѕпѕ frѕmosѕ boѕ, de rasъ ѕпgѕreaskъ, zъчea josѕ, ѕmflat kъt o bѕtie.

— Чe-a пъџit boѕl ъsta? întrebarъm пe Чobaniĭ kari fъkѕsserъ xorъ împrejѕrѕl boѕlѕĭ sпintekatѕ?

— Ѕite, пe resпѕпse baчiѕl, l'a mѕшkat o afѕrisitъ de Nevъstѕikъ, kъria am пѕsѕ fѕrka la skorbora aчellѕĭ fagѕ, ѕпde o kѕibѕl eĭ, ka sъ fѕgъ dѕп'aste tъrgъmѕrĭ, fiind пrimejdioasъ, kѕm vezĭ; шi ea, de пekazѕ, пѕ пѕmaĭ kъ'шĭ a vъrsat veniпѕl în boџa kѕ laпtele dѕlчe, kare s'a пrefъkѕt totѕ într'o пiftie galbeпъ, dar a mѕшkat шi п'ъllѕ maĭ de frѕпte boѕ din чireadъ."

„Într'adevъrѕ, tot sъпgele boѕlѕĭ se пrefъkѕsse

într'o gelatinъ galbenъ. Nȣ voiȣ ȣita nічї odatъ imпres-siȣnea че'mї a' fъkȣt aчeastъ vedere!

„Пe kъnd koboram mȣntele, Efimiцa îmї zisse:

— Шtiї tȣ, ȣъratъ, kъ ȣȣnt d'o natȣrъ vindikativъ, ka Nevъstȣika?

— Nȣ te krezȣ, 'ї am resпȣnsȣ, forцъnd'o пrin a-чeasta a se esпlika.

— Цiї minte, akȣm ȣnȣ anȣ, în пensionatȣ, kъnd a пerit la esamenȣ kaietele Mariцeї E..., rivala mea?

— Îmї addȣk aminte.

— Eї bine! Eȣ 'ї am lȣat kaietele шi le am arȣn-kat în fokȣ, ka sъ iaȣ eȣ пremiȣl la esamenȣ.

— Aчeasta nȣ'цї faчe onoare, 'ї am osservatȣ.

— Шarпele e simbolȣl înцellenчȣniї, îmї resпȣnse ea; kȣ toate aчestea, шearпele îшї lasъ veninȣl în пi-чorȣl чellȣї че'lȣ kalkъ пe koadъ.

„Aшa dar, terminъ Aчestiцa, eȣ sȣnt de пъrere, în interesȣl meȣ шi'al Dȣmitale, a menagea aчeastъ Ne-vъstȣikъ vindikativъ.

— Пentrȣ interesȣl D-le, bȣkȣros; Leȣl însъ nȣ se teme de Nevestȣikъ, nічї kiar de Balaȣrȣ.

— Nȣ zik sъ lȣkrezї într'aчeasta kontra inimeї Dȣmitale; dar sъ te пorцї kȣ dъnsa kȣ mȣltъ amabili-tate, fiind-kъ . . . . A! Dar oat-o kъ vine!"

Aчestiцa alergъ înaintea Efimiцeї.

— Bonjȣr, bonjȣr, draga mea! zisse aчeasta, lȣ-ъnd'o dȣпe gъtȣ, шi akoпerindȣ'ї faцa kȣ sъrȣtȣrї tinere,

— Bonjȣr, verişoarъ! Îцї ȣrezȣ tot чe doreшte inima ta de aȣrȣ. Eram imпaцientъ a te vedea.

— Mersi, mersi, sȣrъцikъ.

— Bonjȣr, damічellъ! salȣtъ Mistічeskȣ пe Efimi-цa la rъndȣl lȣї.

— Bonjūr, kъskre! Aĭ venit sъ vezĭ пe fina Dъmitale?

— Ka шi Dъmneata, kъskrъ.

— Dar Iorgъ? întrebъ Miцa.

— A! Eaka шi Iorgъ!... zisse Mistiчeskъ. Eъ vъ lasъ ъnъ minъtъ, Doamnelor.

— Fъrъ adio, naшъle, zisse Avestiцa.

— Aшa dar, la revedere! respъnse Mistiчeskъ.

— O! чe bine 'mĭ пare kъ te vъzъ, zisse Avestiцa, remъind singъrъ kъ Efimiцa. Aide în пavillon; пrea arde soarele aчi.

— Eшtĭ tъ ferichitъ? întrebъ Miцa пe amika eĭ intimъ.

— O! foarte ferichitъ! Цie'цĭ sъnt datoare aчeastъ sъпremъ ferichire! Nъ шtiъ kъ чe sъ mъ пlъteskъ de atъtea serviчiĭ чe 'mĭ aĭ fъkъt!

— K'o simцire sinчerъ, шi kъ ...

— Înцellegъ. Tokmaĭ kъ aчeasta mъ okkъпam. Am sondat inima lъĭ Alekъ; ellъ simte пentrъ tine, пe kъt am пъtъt înцelege; dar nъ s'a deklarat kategorik.

— Tot de ъna în reservъ! oftъ Miцa.

— 'Mĭ a deklarat kъ voieшte a stъdia inima fiitoareĭ salle konsoarte, fъrъ a o nъmi însъ; n'aшteaпtъ de kъt o moшtenire della ъnъ ъnkiъ allъ sъъ, ka sъ se deчidъ. L'am silit a 'mĭ faчe пotretъl obiektъlъĭ sъъ adorat; шi 'mĭ a deskris kiar fisionomia taшi karakterъl tъъ, fъrъ a voi însъ a пronъnцa nъmele tъъ, sъb kъvъntъ kъ bъna-kъviinцъ чere a пъzi tъчerea. L'am assigъrat în fine k'o kъnoskъ пe fiitoarea lъĭ konsoarte, înkredinцъndъ'l desпre kalitъцile sъпeriore alle inimeĭ talle angeliчe.

— O! mersi, mersi, draga mea! Kъt eшtĭ de bъnъ!

— Nъ fakъ de kъt чeea чe aĭ fъkъt tъ пentrъ mine.

Daka tȣ nȣ mъ assigȣraĭ desnre inima vъrȣlȣĭ tъȣ, kȣ toatъ jȣneцea, frȣmȣseцea ші averea lȣĭ, nȣ aшĭ fi avȣt kȣragiȣl a brava ȣrgia пъrinцilor ші kritika lȣmiĭ.

— Kȣm цi se пare Iorgȣ?

— Ȣnȣ bъrbatȣ adorabilȣ.

— Kȣ toate kъ în 12 ore nȣ se noate da ne faцъ vr'ȣnȣ defektȣ, d'o fi avъnd vre ȣnȣl; ne kъt îllȣ kȣnoskȣ însъ, nȣ krezȣ sъ aibъ defekte d'ачellea че desgȣstъ n'o femee. Este пȣцin kam iȣte, kam gelos, kam kartoforȣ; dar amorȣl tъȣ, blъndeцea ta, îllȣ vor faче ȣnȣ bъrbatȣ-modellȣ.

— Kȣ ajȣtorȣl tъȣ, sнerȣ a 'mĭ realisa skonȣl . . . .“

Sъ lъsъm ȣnȣ minȣtȣ ne amiчele intime, ші sъ transnortъm ne lektorȣ în salonȣl ȣnde konvorbeskȣ amiчiĭ intimĭ.

Чerbȣreanȣ, intrъnd în salonȣ, se arȣnkasse n'ȣnȣ fotoliȣ, nallidȣ ka moartea, ші tremȣrъnd ka frȣnza nleonȣlȣĭ la sȣfflarea krivъцȣlȣĭ.

— Of! amiчe, zisse ellȣ. Te kaȣtȣ de dȣoъ ore. Am mare nevoe de konsiliile talle . . . .

— Чe este? îllȣ întreabъ Mistiчeskȣ kȣ mirare.

— Vaĭ! sȣnt nredestinatȣ!

— Чe ziчĭ?

— Înkinȣeшtoцĭ k'am nerdȣt ші inima ші mъna Aveștiцeĭ.

— Чe snȣĭ?

— Aveștiцa nȣ mъ maĭ iȣbeшte!

— Nȣ te 'nцellegȣ.

— Чe fatalitate!.

— Чi esnlikъte odatъ, kъ шezȣ ne mъrъчinĭ.

— Ameцitȣ kȣ însȣrъtoarea, am ȣitat erĭ keiea în kȣtia skriitorȣlȣĭ din navillonȣ; Aveștiцa a intrat azĭ în

навillon ш'а гъsit akolo toate billetele noastre, ши altele мsлte маї komпrometabile..... Înцelegї?...

— Nenoroчitsle! Dar нs пsteaї sъ le arzї, saš sъ le asksnzї într'sнš lokš înkъt niчї Satana sъ нs le поатъ afla?

— Rъsl s'a fъkst; trebse aksm sъ konjsrъm fsrtsna."

Чerbsrcansнarrъ toatъ sчena din kaпitslsl IV.

— Чe konsilliš îmї daї ts în aчeastъ ssпremъ nenoroчire?

—Sъ ssskriї îndatъ toate kondiцiznele diktate de nevastъ: catъ skъndsra ta de salvare.

— Sъ'mї ssskriš singsr eš sentinцa?

— Din dsoъ relle, vellš maї mikš; ks rъbdarea ши delikateцea veї пstea rekъпъta tresasrsl, пerdstš din nerozia ta.

— Шi kъnd?

— Пeste o sъптъмъпъ, o lsпъ....

— Шi пъпъ atsнчї?..

— Kъte florї ssave нs esalъ пrofsmsl lor în grъdina soчietъцiї! Bъrbatsl e flstisre, femeea e rosъ.

— Dar ks aчeasta a'шї astorisa nekonseksinцele nevesteї.

— O femee ambiцioasъ ka Avestiцa нs devine aшa ksrънd nekonseksintъ; ш'aпoї пsne 'ї шi ts o singsrъ kondiцisne: sъ нs iasъ afarъ din kasъ fъrъ tine; astfel поцї maї sшor s'o пriveghezї.

— Idee ssblimъ! Dar daka n'o vrea sъ пriimeaskъ aчeastъ kondiцisne?

— În пosiцisnea eї de astъzї, va пriimi, te assigsr; ksnoskš bine inima femeilor.

— O! amiче, tȣ îmĭ daĭ maĭ mȣlt de kъt viaцa; îmĭ daĭ speranцa!

— Trebȣe însъ sъ fiĭ diskret, шi sъ te порцĭ kȣ dъnsa kȣ чea maĭ mare delikateцъ. Fereшtete maĭ kȣ seamъ de femeĭ; femeile sȣnt slabe de gȣrъ.

— Este de interesȣl meȣ aчeasta; dar ea, fiva oare diskretъ?

— Ea e mȣlt maĭ interesantъ de kъt tine a пъzi tъчerea.

— Kȣ toate aчestea, îmĭ trebȣe aчelle billele fatale; nȣ пot sȣferi a le vedea în mъna eĭ.

— Kȣ timпȣl шi kȣ delikateцa kaпeцĭ totȣl.

— Singȣra ideе kъ tȣ eшtĭ Mentorȣl meȣ, mъ sȣsцine шi mъ înkȣragiazъ; altfel, aшĭ deveni kriminalȣ, ka sъ'ĭ smȣlg aчelle пrobe aȣtentiчe alle desonoareĭ melle.

— Fiĭ liniшtitȣ шi kȣ minte. Îndatъ чe-oiȣ vedea kъ nȣ mъ askȣlцĭ, mъ retragȣ.

— Îцĭ jȣr пe onnoare kъ....

— Destȣl. Akȣm sъ venim la altъ kestiȣne. Tȣ шtiĭ kъt iȣbeskȣ eȣ пe vara ta, пe Miцa Veveriцeanȣ. Nȣ 'ĭ am deklarat însъ пънъ azĭ amorȣl meȣ; din kontra, am fost kȣ dъnsa în чea maĭ mare reservъ: kъчĭ mъ temȣ sъ nȣ deskoпerȣ în ea vr'ȣnȣ defektȣ kare sъ mъ fakъ a mъ kъi în ȣrmъ.

— Чe bъrbatȣ kȣ minte eшtĭ tȣ! Toate fetele sȣnt angelĭ; de ȣnde esȣ draчiĭ din kъsъtorie? Dar чe пot faчe eȣ пentrȣ tine în kestiȣnea aчeasta?

— Sъ alimentezĭ tȣ aчeastъ пassiȣne în inima eĭ; шi sъ osservĭ daka are vr'ȣnȣ defektȣ askȣnsȣ, defektȣ kare faчe imпossibilъ o kъsъtorie.

— Niчĭ ȣnŭ defektŭ altȣl n'am deskoperit în Miцa, dekъt o rъȣtate de шarпe, kъnd îllŭ kalчĭ пe koadъ.

— Aчeasta e mȣlt; dar nȣ dovedeшte dekъt o mare simцibilitate d'amorŭ proпriŭ. Orĭ kȣm, tȣ osservъ; ka vъrŭ, aĭ liberъ intrare la dъnsa. Înkъ ȣnŭ konsiliŭ, în privinцa nevesteĭ tale; înkide ȣшa tȣtȣror amiчilor tъĭ, шi kiar konsъngenilor voştri.

„Пentrȣ aчeasta trebȣe sъ aĭ servitorĭ devotaцĭ, karĭ se spȣie tȣtȣror kъ nevasta ta nȣ e akasъ, шi karĭ sъ'цĭ raporteze tot чe se faчe în kasa ta, înkъt niчĭ ȣnŭ шoariчe sъ nȣ se miшche în kasъ fъrъ sъ nȣ simцъ aчeste pisiчĭ.

— Шi ȣnde sъ gъseskŭ eŭ asemenea bȣldogĭ fidelĭ?

— Kȣnoskŭ eŭ o perecke esчellentъ, de шi kam skȣmpъ: dar onoarea famillieĭ nȣ se preцȣeшte kȣ greȣtatea aȣrȣlȣĭ.

— Чe amikŭ nepreцȣit eшtĭ tȣ!

— Шi ka femeea ta sъ nȣ simцъ niчĭ lanцȣrile askȣnse alle sklavagiȣlȣĭ, niчĭ ȣrîtȣl kare faчe pe чelle maĭ mȣlte femeĭ nekonsekȣinte, i veĭ adȣчe tot de-ȣna pe vara ta ka s'o distreze; iar Efimiцeĭ i veĭ spȣne kъ kȣ prilegiȣl aчesta poate vedea шi magnetisa pe fiitorȣl eĭ bъrbatŭ: kъчĭ nȣ voiŭ sъ kalkŭ în kasa eĭ. Пoate remъne aчeastъ kъsъtorie, шi nȣ voiŭ a kompromite onoarea ȣneĭ fete, pe kare o stimezŭ.

— Чe inimъ de aȣrŭ! Feriчe de femeea kare te va iȣbi!

— Шi vaĭ de femeea kare mъ va trъda!

„Sъ koborîm în grъdinъ. Пrofitъ de konsiliile melle, шi veĭ fi feriчitŭ.“

Koborîrъ amъndoĭ în grъdinъ,

— Bonjѕr, angelѕl meѕ, zisse Чerbѕreanѕ, sъrѕtъnd mъna Aчestiцeĭ...

— Bonjѕr, dragъ! Ѕnde aĭ eшit aшa de dimineaцъ?

— O affaчere ѕrgentъ. Dar veriшoara? Voiѕ sъ zikѕ finiшora mea, este sъnъtoasъ шi voioasъ?

Чerbѕreanѕ o sъrѕtъ пe frѕnte, шoptindѕ'ĭ la ѕreke: „Ellѕ te iѕbeшte!“

— Mersi, respѕnse Miцa, devenind roшie ka fokѕl.

— Aĭ bъѕt kafeaoa? Întrebъ bъrbatѕl пe nevastъ.

— Fъrъ tine?! Te am aшteptat...

— Mersi, angelѕl meѕ, respѕnse bъrbatѕl, sѕrѕtъnd mъna nevesteĭ,

— Ordonъ, te rog, sъ prepare dejѕnѕl, Naшѕl шi naшa пe fakѕ onoare a faчe gѕstarea kѕ finiĭ dѕmnealor?

— Kѕ toatъ plъчerea, respѕndѕ шi naшѕl шi naшa.

Zioa frѕmoasъ se kѕnoaшte de dimineaцa, ziчe proverbѕl; dar adese orĭ dimineaцa e чerѕl frѕmosѕ, шi peste zi vine fѕrtѕna.

Astfel se întъmplъ kѕ toate în lѕmea aчeasta!

CAPITOLU VII

Le mari de ma femme.

Шase lȣnĭ trekȣsserъ della sчena deskrisъ în kaпitolȣl пreчedentȣ, шi nічĭ Чerbȣreanȣ nічĭ Efimiца пȣ bъпȣisserъ nimik desпre legъtȣra sekretъ dintre Avestiца kȣ Mistiчeskȣ.

De vom krede пe aчesta, în kȣrsȣ d'ȣnȣ anȣ, amorȣl sъȣ kȣ Avestiца a fost kȣrat пlatonikȣ.

La înчепȣtȣ, ellȣ simцia пentrȣ Avestiца ȣnȣ felȣ de antiпatie, o aversiȣne kiar, пъrîndȣi-se aчeastъ femee o koketъ de пrimȣl ordinȣ; kъnd însъ ellȣ se înkredinцъ de defektele nȣmeroase alle Чerbȣreanȣlȣĭ, antiпatia lȣĭ пentrȣ dъnsa so skimbъ în simпatie, шi aversiȣnea în komпъtimire: astfel e inima omȣlȣĭ! Kъnd vъzȣ dȣп'aчeea lakrъmile Avestiцeĭ, inпȣndȣd o faцъ ka rosa de lȣnъ, шĭ kъnd imaginaцiȣnea lȣĭ de artistȣ îшĭ înkiпȣi чe mȣlt trebȣe sъ fi sȣfferind o femee, sȣпeriorъ ka dъnsa, чe se vede nevoitъ de Soartъ a trъi, sȣbt aчellaшĭ învъlliшȣ, kȣ ȣnȣ bъrbatȣ ka Чerbȣreanȣ, Mistiчeskȣ simцi inima lȣĭ mȣindȣ-se ka чeara de flakkъra fokȣlȣĭ; xotъrî dar a o lȣa sȣb пrotekцiȣnea sa, ka ȣn frate п'o sȣrorъ inforтȣnatъ. Skoпȣl sъȣ era laȣdabilȣ: fiind kъ konsola omenirea sȣfferindъ, fiind kъ reda bъrbatȣlȣĭ пe nevasta lȣĭ, koпiilor пe ma-

ma lor, kasei пе Doamna eĭ, în fine, stъпъlsĭ konjsgalŝ пе regina respsbliчeĭ konjsgale.

Misliчeskъ, пropsindъ'шĭ a întinde mъпа Aveslіцеĭ пе marginea abisslsĭ, a dsoa-zi dspe kъsъtoria eĭ ks Чerbsreans, avea о îndoitъ nobilъ цintъ:

1° A skъпа spŝ пsme della desonnoare шi spŝ ssfletŝ della пеіre.

2° A se înkredinцa de adevъrsl aчestеĭ aksiome a lsĭ Balzac: „femeea e пentrs bъrbatŝ чеа че a fъkst-o ellŝ sъ fie."

Basatŝ пе aksiomele цinta jsstifikъ mijloksl, шi Amorsl faче totsl, ellŝ пs se sitъ la mijloaчele întrebsinцate, niчĭ la obstakslele че avea a învinge, niчĭ la ridikslsl че zъria la marginea karriereĭ; чi хotъrî a se îmbarka, ka sn altŝ Kolsmbŝ, п'о mare mslt maĭ kaпriчioasъ, шi kъtre о цintъ mslt maĭ nesigsrъ dekъt deskoпeritorsl Ameriчеĭ.

Пrimъvara este timпsl favorabilŝ пentrs semъпъtsrъ, шi koпillъria etatea пroпiче пentrs învъцъtsrъ; deчĭ, lsna de miere este timпsl чellŝ maĭ favorabilŝ пentrs a reforma inima femeiĭ.

Lsna joakъ spŝ mare rolŝ în amorŝ, în kъsъtorie, în mediчinъ, în пolitikъ, în пoesie, în totsl.

П'о lsnъ frsmoasъ se faче amorsl bine; пrimele lsnĭ în kъsъtorie sspt чelle maĭ dslчĭ; kreшterea saŭ deskreшterea lsneĭ dsпе чerŝ are mare inflsinцъ asspra kstъria semъпъtsrĭ, kstъria malatiĭ; пoaptea, kъпd lsna цine чentrsl firmamentslsĭ, diпlomaцiĭ komпloteazъ kontra libertъцilor пsbliче; în fine, пoetsl шi artistsl se insпirъ la lsmina misterioasъ шi melankolikъ a lsneĭ.

Mistiчeskъ fs feriчitŝ a'шĭ ajsnge îndoita sa цintъ:

ellǔ fъkȣ din aчea femee kokettъ, arogantъ, lȣksoasъ ші anlikatъ спre nekonseкȣinцъ, o bȣnъ soaцъ, o bȣnъ kasnikъ, o bȣnъ mamъ, kiar o bȣnъ чetъцeanъ. Ellǔ era domnȣ assolȣt пe inima eĭ, пe voinцa eĭ; пentrȣ stima чe'ĭ пȣrta lȣĭ, ea ar fi tolerat пe Чerbȣreanȣ a'шĭ esersa drentȣrile salle de bъrbatȣ; dar Mistiчeskȣ era пrea finȣ ka sъ fakъ asemenea пronȣnerĭ, karĭ 'iar fi rъчit inima ші 'ĭ ar fi ridikat stima eĭ kъtre dъnsȣl.

Ellȣ devenisse akȣm пentrȣ dъnsa maĭ mȣlt de kъt ȣnȣ amantȣ ші'ȣnȣ frate; ȣn mentorȣ, ȣnȣ пъrinte kiar. Era konfessorȣl eĭ, Пitonissa eĭ, Dȣmnezeȣl eĭ: ea vedea, simцia, jȣdeka kȣ okiĭ lȣĭ, kȣ inima lȣĭ, kȣ mintea lȣĭ. Îllȣ venera ka п'ȣnȣ tatъ, îllȣ iȣbia ka п'ȣn amantȣ, îllȣ stima ka п'ȣnȣ frate. Kȣ drent kȣvintȣ, Mistiчeskȣ se пȣtea пȣmi bъrbatȣl Avestiцeĭ, iar Чerbȣreanȣ, bъrbatȣl eĭ pro forma.

Aчesta, înkъntat de koudȣita nevesteĭ salle, kare 'i da în kasъ ші în soчietate tot respektȣl kȣvenitȣ ȣnȣĭ bъrbatȣ onorabilȣ, înчeпȣ a se depriude kȣ refȣsȣl kontinȣȣ al ȣltimeĭ favoare a Avestiцeĭ; ellȣ se konsolъ ȣшor d'aчeastъ disgraцie a fortȣneĭ.

Katъ a mъrtȣrisi kъ, fъrъ amorȣl fanatikȣ al Avestiцeĭ пentrȣ amantȣl eĭ, ші fъrъ stima ші veneraцia eĭ kъtre dъnsȣl, Mistiчeskȣ n'ar fi fost пoate ferichit a'шĭ vedea silinцele salle înkȣnate. La aчeasta a kontribȣit mȣlt пosiцiȣnea Avestiцeĭ чea kritikъ, d'a se vedea între ȣrgia пъrinцilor ші kritika lȣmiĭ, ші între ȣnȣ bъrbatȣ ka Чerbȣreanȣ ші'ȣnȣ amantȣ ka Mistiчeskȣ, чe formaȣ ȣnȣ koutrastȣ frapantȣ; apoĭ пresinцa kontinȣe a Mistiчeskȣlȣĭ, kare ellektrisa пe amanta lȣĭ în toate zillele, kȣ okiĭ, kȣ spiritȣl, kȣ intelliginцa, kȣ kȣltȣra,

kъ sъfletъl sъъ întregъ, kontribъi foarte mъlt a o fače fanatikъ de dъnsъl, a o fače sklava voinцeĭ lъĭ, prekъm magnetisatъl e sklavъl voinцeĭ magnetisatorъlъĭ. A komnera o femee în tot minъtъl pe amantъl eĭ čellъ poetikъ k'ъn bъrbatъ 'îmbrъkatъ шoldiъ, шi fъkъnd o sъtъ de nerozii într'o zi k'ъn bъrbatъ plin de defekte, шi kare lipsia d'a kasъ 12 ore în 24, este a se înamora, fъrъ voea eĭ, d'ačella kare'ĭ kaptivъ toate simцъrile korpъlъĭ, toate fakъltъцile sъfletъlъĭ.

Okiĭ gelosieĭ însъ шi'aĭ invidieĭ deskoperisserъ oare kare semne de înцellegere sekretъ între Mističeskъ шi Avestiцa, kъ toatъ reserva шi paza ačestora. Maĭ mъlцĭ din amičiĭ шi konsъngeniĭ Čerbъreanъlъĭ i deskisserъ okiĭ în privinцa ačeasta; ellъ iarъшĭ maĭ de mъlte orĭ se askъnsese în kamera Avestiцeĭ, kъ skopъl d'a sъrprinde o vorbъ, ъnъ gestъ, kare sъ'ĭ dea arme kontra amikъlъĭ шi nevesteĭ lъĭ; dar ačestia, prea finĭ шi geloшĭ de feričirea lor, шtiъrъ a konvinge pe Čerbъreanъ kъ шi nevastъ шi amikъ sъnt demnĭ de înkrederea lъĭ.

Eatъ o ščenъ de felъl ačesta.

Într'ozi, în lipsa neveste d'a kasъ, Čerbъreanъ se askъnse dъpe patъl Avestiцeĭ. Mariъцa, fata din kasъ a Avestiцeĭ шi konfidenta eĭ intimъ, intrînd în kamera ačestia pentrъ o trebъinцъ, zъri pe Čerbъreanъ askъns dъpe pologъl patъlъĭ neveste lъi; ea înцellese gъndъl sъъ, tъkъ, шi aшteptъ în kapъl skъreĭ sosirea Avestiцeĭ, kъria i komъnikъ totъl. Mističeskъ fъ informat prin Mariъцa de rolъl če avea sъ joače în presinцa bъrbatъlъĭ askъns. Pъnъ sъ soseaskъ însъ Mističeskъ, Avestiцa цinъ ačestъ dialogъ kъ fata din kasъ:

— Iorgѹ aчĭ este?

— N'a venit înkъ, kokoniцъ.

— Чiпe a venit în lipsa mea p'aiчĭ?

— Domnѹ Alekѹ (Mistiчeskѹ) kare a întrebat de kokoniцa Efimiцa, шi kare 'mĭ a dat ѹn galbenѹ ka sъ'lѹ înшtiinцezѹ de kъte orĭ verishoara D-le va veni pe la Dѹmneata. Se vede kъ kokonѹ Alekѹ o iѹbeшte mѹltѹ pe kokoniцa Efimiцa?

— Прea mѹlt! Пentrѹ Efimiцa vine ellѹ pe la noĭ; mъtѹшika (mama Efimiцeĭ) a simцit kъ ellѹ iѹbeшte pe pe fiesa, шi'ĭ a înкis ѹшa, fiind kъ nѹ'lѹ faчe xazѹ.

— Чe bъrbatѹ bѹnѹ шi de omenie! Kokoniцa Efimiцa ar fi prea feriчitъ kѹ kokonѹ Alekѹ.

— Negreшit.

— De чe mъtѹшika D-le nѹ vrea sъ 'l fakъ ginere?

— Fiind kъ n'are stare.

— Kъt se înшallъ!

Mistiчeskѹ intrъ, шi Mariѹцa eшi.

— Bonjѹr, finъ, zisse ellѹ.

— Bonjѹr, naшѹle, respѹnse Avestiцa.

— Iorgѹ aчi este?

— N'a venit înkъ; dar, ia spѹne'mĭ drept, pe Iorgѹ kaѹцĭ, orĭ pe Efimiцa?

— Шi pe ѹnѹl шi pe altѹl.

— Daka iѹbeшtĭ aшa de mѹlt pe verishoara, pentrѹ чe n'o ieĭ de nevastъ?

— Пentrѹ dѹoъ mari kѹvinte: 1° fiind kъ mъtѹшika D-le nѹ mъ vrea de ginere пъпъ nѹ voiѹ moшteni pe ѹnkiѹ meѹ; 2° Fiind kъ verishoara D-le are dѹoъ defekte, kari fakѹ o kъsъtorie nenoroчitъ.

— Kare defekte?

— E rea ши geloasъ. Чe feriчit e Чerbшreanш! Dшmneata nш eшtĭ rea, ellш nш este gelosш....

— Kъt пentrш rъшtate, amorшl D-le o va lekшi de aчeastъ пatimъ; o femee rea пerde 90 la sшtъ în okiĭ bъrbatшlшĭ ш'aĭ lшmiĭ întregĭ. O femee rea este o Viпerъ, kare înveninează sшfletшl bъrbatшlшĭ, ши 'шĭ faчe inemiчiĭ toatъ lшmea. Oцetшl tare roade vasшl sъш. Kъt пentrш gelosie, nшmaĭ vanitatea este geloasъ, dшпe kшm ziчe шnш skriitorш franчesш; amorшl adevъratш este kredшlш ши înkrezъtorш. Kъnd amĭ шti kъ Iorgш este gelosш, n'aшĭ maĭ trъi o zi kш dъnsшl, fiind kъ пrin aчeasta m'aшĭ simцi offensatъ gratis.

— Într'adevъr, osservъ Mistiчeskш, în gelosie aflъm maĭ mшlt amorш-пroпriш dekъt amorш kшrat: orĭ iшbim o пersoanъ, orĭ n'o iшbim; adevъratшl amorш imпlikъ stima ши înkrederea; daka n'o iшbim, пentrш чe sъ fim geloшĭ de dъnsa? Nш este o nebшnie a пъzi krъngшl kш ieпшriĭ? Kъnd o femee va voi sъ fie nekonsekшentъ, чine o пoate oпri? Gelosia, ziчe o Damъ din Franцa allш kъria nшme l'am шitat, se aseamъnъ kш doпшrile пlшmbшite della stiklele kш шampanie; elle arъtъ amatorilor kъ în aчelle stikle e înkisш vinшl sшпeriorш; tot omшl e tentat a gшsta din aчellш vinш sшпeriorш.

— Kшm amĭ dori sъ aшzъ Iorgш aчeasta!

— Чe! nш kшmva Iorgш e gelosш de D-ta?

— Ba nш; dar..... limbele relle!... Invidia!...

— Înцellegш; dar kondшita D-le nш 'ĭ a dat, krezш, niчĭ шnш motivш пъnъ azĭ d'a fi gelosш de Dшmneata.

— Aшa este; ellш nш'mĭ a zis-o niчĭ odatъ, fiind kъ mъ stimeazъ; dar шnш bъrbatш kare adoreazъ пe nevasta lшĭ, ka Iorgш пe mine, шrmeazъ, krezш, a fi пшцin gelosш de obiektшl adorъriĭ salle.

— Astfel sѫnt toate femeile! Daka bѫrbatѹl nѹ este gelosѹ de femeea lѹĭ, femeea lѹĭ krede kѫ n'o maĭ iѹbeшte; daka este gelosѹ, ea se revoltѫ, privind aчeasta ka o insѹltѫ. Femeea e ѹnѹ problemѹ pe kare nѹmaĭ Dѹmnezeѹ iллѹ poate deslega. Eatѫ ѹna din temerile melle, kare mѫ împiedikѫ a lega soartea mea de soartea ѹneĭ femeĭ; шi пѫнѫ nѹ voiѹ întѫlnĭ o femee kare sѫ mѫ stime ka п'ѹnѹ frate, nѹ mѫ însorѹ. E! Doamna mea! Dar чe ar ziчe Iorgѹ, spre esemplѹ, — presѹpѹind kѫ este gelosѹ de Dѹmneata, — kѫnd ar чiti biografia strebѹnilor nostriĭ Romanĭ, чe împrѹmѹtaѹ nevestele lor fekѹnde amiчilor lor intimĭ, alle kѫrora neveste ereaѹ sterpe? Astfel a ѹrmat Katon din Ѹtika kѹ soџia sa Marџia, pe kare a чedato amikѹlѹĭ sѫѹ Xortensiѹs, nѹmaĭ pentrѹ aчestѹ sfѫrшit....

— Aчeasta e o monstrѹositate! strigѫ Чerbѹreanѹ din askѹnzѫtoarea lѹĭ, ѹitѫnd rolѹl чe jѹka în aчeastѫ sчenѫ.

Mistiчeskѹ шi Avestiџa skoasserѫ ѹnѹ џipѫtѹ de mirare.

— Чine e askѹns aiчĭ?!! întrebarѫ amѫndoѹĭ d'o datѫ.

— Eѹ, respѹnde bѫrbatѹl, eшind de sѹb pologѹl patѹlѹĭ Avestiџeĭ...

— Tѹ, aiчĭ?!! illѹ întreabѫ nevasta. Чe 'nsemneazѫ aчeasta?

— Maĭ ѫntѫiѹ reklamѹ ertarea ta.

— Ѹnѹ jѹde, ka sѫ poatѫ erta, trebѹe a kѹnoaшte maĭ ѫntѫiѹ kѹlpa, ka dѹpe greѹtatea eĭ sѫ poatѫ pronѹnџa sentinџa saѹ ertarea.

— Eĭ bine! Sѫnt kѹlpabilѹ, fiind kѫ sѫnt gelosѹ.

— Gelosѹ de чine?

— O!.... te ісbeskь, te ісbeskь kс frenesie; ші kredeam, fiind kъ тсlцї'mї aъ reпetat-o, kъ Mistiчeskс te kсrteazъ....

— Eъ?! întrebъ aчesta sспъratъ. Аша dar eъ sсnt сnъ infamъ, fiind kъ sсb maska amiчiцieї sakre, mъ strîkorъ în kasa ta пre a viola altarсl konjсgalъ? 'Mersi!.. Adio, пentrс eternitate!

Чerbсreanс se reпezi ші inkisse сша пe din întrс..

— Пъпъ nс mъ veцї erta amъndсoї, nс deskizъ сша,

— Domnсle Mistiчeskс, zisse Aчestiцa, offensatсl în kestiсne sсnt eъ, maї kс scamъ; eъ dar am dreптсl a kondamna, saъ a erta. Eї bine! Îllъ ertъ пe bъrbatсl meъ; dar aчeastъ jсkъrie din пarte'ї îllъ rogъ sъ fie пrima ші сltima; kъчї, de se va maї reпeta, iaъ martсrъ чerсl...; dar.... destсl!

— Dсmneata, Doamnъ, observъ marele artistъ allъ aчesteї farse, пoцї erta: eшtї în dreптсl Dсmitale; eъ însъ, ka amikъ al D-lсї Чerbсreanс, kъrсia am dat o mie de пrobe de amiчiцie sinчerъ ші onestъ, eъ nс пotъ erta aчeastъ insсltъ fъkсtъ onnoareї melle de amikъ intimъ al D-lсї. Пlaga (rana) fъkсtъ inimeї melle, пrin aчeastъ пroчedare neonestъ, sъngerъ аша de tare, înkъt nimik n'o пoate vindeka. Deskide сша, Domnсle, sъ esъ.

— Аша dar, nс erцї bъrbatсlсї o faптъ diktatъ de сnъ amorъ nebсnъ пentrс femeea lсї?

— Lesne a erta, anovoe a сita! oftъ Mistiчeskс. Nс mъ aштeптam la aчeasta tokmaї della amikсl meъ чellъ maї intimъ; сnъ amikъ kъrсia am addсs чelle maї marї serviцiсrї, ші înainte ші dспe kъsъtoria lсї. Fiind kъ dar lсkrсrile aъ ajсns aiчї, te konjсr, Doamna mea, te konjсrъ пe frсktсl amorсlсї D-le, sъ mъrtсriseштї akсm, kс mъna пe kсgetъ, ші în faцa lсї Dсmnezeъ kare

чiteште în inimele noastre, sъ mъrtsrisemtĭ чe limbagiĭ 'цĭ am цinst eŭ, de kъte orĭ, ka astъzĭ, ne am aflat nsmaĭ între natrs okĭ?.. Atsnчĭ se va înkredinцa bъrbatsl D-le de rolsl чe 'l lam jskat eŭ lъngъ nevasta lsĭ din minstsl kъsъtorieĭ salle nъnъ azĭ!...

„Ssnt oamenĭ, ziчe D-na de Sévigné, kari ne ssnt îndatoraцĭ atъta de mslt, înkъt ns ne пot resnlъti altfel dekъt ks ingratitsda."

Avestiцa mъrtsrisi atsnчĭ—чeea чe era snŭ adevъrŭ,—kъ, fъrъ konsiliѕrile naterne alle D-lsĭ Mistiчesks, ea ar fi dat mslte motive bъrbatslsĭ d'a fi gelos. Чerbsreans чers ertarea ks lakrъmĭ în okĭ. În fine, amiksl se îmblъnzi, ertъ, întinse mъna Чerbsreanslsĭ, шi ronotъ; „ѕшor a erta, anevoe a sita asemene offense!"

Din minstsl aчella, Mistiчesks kъшtigъ 99 la sstъ în stima шi înkrederea bъrbatslsĭ Avestiцeĭ; Чerbsreans se determinъ a nsrta nerska de kare vorbeшte Balzac în ingenioasa sa onerъ, **Fisiologia kъsъtorieĭ.**

Balzac, în aчeastъ onerъ instrsktivъ, komnarъ ks nerska differitele fase alle kъsъtorieĭ.

Prima fasъ. — Avea-voiŭ eŭ vr'o datъ nerĭ albĭ? se întreabъ snii bъrbaцĭ la etatea de 20 de anĭ, admirъnds'шĭ figsra în snokiŭ (oglindъ).

A doѕa fasъ. — Trebse sъ am шi eŭ nerĭ albĭ într'ozi: e legea natsreĭ! ziчe bъrbatsl la 25 de anĭ, zъrind kъte-va fire albe în nъrsl sъŭ. Fie! Eŭ ns voiŭ nsrta nerskъ. Ѕrit trebse sъ шazъ snsĭ bъrbat ks nerska!

A treea fasъ. — A! Чe maĭ de nerĭ albĭ! Dsmnezesle! Шi abia ssnt de 30 de anĭ! Чe ksrъnd albeшte sn bъrbatŭ în zioa de azĭ! Vaĭ! A'nчenst a'mĭ kъdea шi nъrsl! Aшa dar, neste kъцĭ-va anĭ, am remas nleшsvŭ! Шtiĭ kъ ns e rea nerska? Ornează frsntea nle-

шѹvъ, ши înkъlzeшte џesta чea goalъ; însъ o пerѹkъ пerfektъ, kare sъ înшalle пe чel maî mare kѹnъsкъtorѹ.

A пatra fasъ. — La 40 de anî bъrbatѹl aшeazъ пerѹka пe kaпѹl sъѹ în toate dimineџile, ши o skoate în toate serile, tokmaî ka o femee koifѹra sa din naintea sпekiѹlѹî. Чe e drent, e o пerѹkъ пerfektъ; ши kѹ atъta mъestrie aшezatъ, înkъt jѹrъ toџî kъ este пъrѹl natѹralѹ al omѹlѹî.

A чinчea fasъ. — La 50 de anî, înчeпem a neîngrijî пerѹka. Ѹf! чe stenaxorie a пѹne ши a skoate пerѹka în toate dimineџile ши 'n toate noпџile; ш'aпoî, s'o пieпtenî, s'o пomъdezî, s'o îngrijeшtî! . .

A шasea fasъ. — La 55 de anî пerѹka se пѹne пe kaпѹ kѹ indefferinџъ, înkъt înчeпѹ a se vedea giочei timпѹlѹî п'ъntre firele пerѹчeî, ши пe la tъmпle, ши пe la sпate; kiar аџa kare џine legatъ пerѹka de kaпѹ, nѹ nѹmaî se vede la treî пaшî deпarte, dar adesea se ши rѹпe; ши пerѹka kade, пrovokъnd rîsѹrî sarkastiчe.

A шaptea ши ѹltima fasъ. — La 60 de anî, arѹnkъm пerѹka dѹпe ѹшъ, în skaѹnѹl пъtѹreî. Чe! nѹmaî eѹ am albit ш'am kellit? Nѹmaî mie 'mî aѹ kъzѹt dinџiî? Asta e legea Natѹreî. La Noembrie, frѹnzele gъlbinite kadѹ, ши arboriî orneazъ frѹntea lor kѹ пeaoa erneî, пъпъ vine timпѹl sъ fie ornaџî kѹ odoriferanta пeao a пrimъvereî, kѹm ziчe V. Hugo în Fantasmele lѹî.

— Чerbѹreanѹ ajѹnsese la fasa a treea a пerѹчeî; neste пѹџin, пoate, va пѹrta пerѹka kѹ пlъчere ши kѹ falъ.

Asta e legea soчietъџiî aktѹale. Moda e ka чѹma!

„E! Dѹmnezeѹle! zisse într'o zi Чerbѹreanѹ, komпarъndѹse kѹ Mistiчeskѹ, ши trekъnd în revistъ defek-

tele lsĭ, nsmeroase шi felsrite; fiind kъ Avestiцa trebse sъ isbeaskъ; fiind kъ ea s'a desillssionat de mine;-fiind kъ lsmea s'a denrins ks asemenea skandalsrĭ; anoĭ maĭ bine sъ am snъ rivalъ ka Mistiчesks, ks kare mъ пot onora, dekъt altsl maĭ nerodъ dekъt mine. Mistiчeskslsĭ sъnt datorъ smbra aчeasta de feriчire, ks kare mъ mъndreskъ în lsme. În fine, чine o maĭ drent, sъ ia neatra sъ mъ ъччigъ."

Feriчo bъrbatsl kare se noate konsola ks nersko!...

Ks toate aчestea, Чerbsreans, dominat de fatala nassisne a gelosieĭ, simцia deшtentъndъ-se în ssffletsl sъъ amorsl nronrių de omъ шi de bъrbatъ, de kъte orĭ amiчiĭ lsĭ îllъ assigsraъ desnre nekredinцa femeiĭ lsĭ.

Eatъ o împrejsrare kare veni s'annrinzъ serios în aчeastъ kъsniчie torцa resbelslsĭ чivilъ, grъbind desnodъmîndsl aчesteĭ komediĭ.

Della sчena deskrisъ maĭ sss, Чerbsreans se înkredinцasse ne denlin de virtstea Avestiцeĭ, шi de onestitatea amikslsl sъъ intimъ. Ellъ linsia d'a kasъ zille întregĭ, înkredinцъnd nevasta în ssnravegerea Mistiчeskslsĭ. Dominatъ de natima jokslsĭ de kъrцĭ, netreчea nonцile ks amiчiĭ sъĭ, шi intra akasъ desnre ziоъ; sneorĭ ns da n'a kasъ kъte dsoъ шi treĭ zille.

Avestiцa, de шi innoчentъ, lsa tot de-sna nrekaцisnĭ foarte sigsre kъnd se întъmnla sъ se afle gsrъ în gsrъ ks amantsl eĭ. Marisцa fъчea sentinellъ, saъ la fereastrъ, saъ la noartъ, saъ în ksrte, saъ în kansl skъrreĭ, dъnd de шtire nъrsmbeilor, nrintr'sn semnalъ ingeniosъ, de sosirea Ereteslsĭ.

П'o frsmoasъ noante de Oktombrie, la dsoъ lsnĭ della sшsrarea sa (Avestiцa nъskssse snъ bъeцellъ чe semъna ks Чerbsreans ka dsoъ nikъtsrĭ de чernealъ), A-

vestiцa шedea în пavillonȣ kȣ amantȣl eĭ, kare o jȣka пe genȣkĭ, tokmaĭ ka o doikъ п'ȣnȣ копillȣ de dȣoĭ anĭ. Marіȣцa era la пъndъ. În mȣrgitȣl sereĭ însъ, Efimiцa, kare înчeпȣsse a bъnȣi amorȣl Mistiчeskȣlȣĭ kȣ Avestiцa, se strikȣrasse în grъdinъ, пezъritъ de nimenĭ; шi se askȣnsese în edera чea groasъ чe taпiцa пъreцiĭ din afarъ aĭ пavillonȣlȣĭ. Ea aȣzi atȣnчĭ ȣrmъtorȣl dialogȣ între Avestiцa шi Mistiчeskȣ.

— Frȣmoasъ пoapte! oftъ Avestiцa. Aчeastъ Lȣпъ e singȣrȣl martorȣ al amorȣlȣĭ nostrȣ пlatonikȣ! Ax! kъnd va sosi feriчitȣl momentȣ al însoцirіĭ noastre?

— Nȣ sȣntem noĭ destȣl de feriчiцĭ aшa? întrebъ amantȣl, densind пeĭbȣzele amanteĭ salle ȣnȣ sъrȣtatȣ de flakkъrĭ. Rousseau ziчe ȣndeva:

„Пaradisȣl пre пъmъntȣ este пrelȣngirea amorȣlȣĭ „în kъsъtorie.“ Kȣ kъt arborȣl kreшte maĭ înчet, kȣ atъt rъdъчinele lȣĭ sȣnt maĭ adъnk înfipte în пъmъnt, kȣ atъt dȣrata lȣĭ e maĭ mare, kȣ atъt forцa lȣĭ maĭ tare kontra ȣraganelor.

— Vaĭ! oftъ amanta. Чine пe пoate assigȣra de dȣrata aчesteĭ feriчirĭ чereшtĭ? Шi пъпъ kъnd s'askȣnzȣ eȣ de okiĭ lȣmiĭ amorȣl meȣ пentrȣ tine? Пъпъ kъnd aчeste temerĭ, aчestȣ пalпitȣ, aчeastъ viaцъ пlinъ de sȣfferinцe kari tȣrbȣrъ feriчirea noastrъ? Voiȣ sъ te iȣbeskȣ la lȣmina mare a Soarelȣĭ! Voiȣ sъ te nȣmeskȣ bъrbatȣl meȣ în faцa lȣmiĭ întregiĭ, fiind kъ sȣnt mъпdrъ kȣ nȣmele tъȣ! Voiȣ în fine a trъi kȣ tine, de faцъ, sȣbt aчelaшĭ învъlishȣ; шi a mъ пrimbla kȣ tine în lȣme, la lȣmina zilleĭ; шi a ziчe чellor de seksȣl meȣ:

„Nȣ e aшa kъ sȣnt feriчitъ kȣ aчestȣ bъrbatȣ? Aveцĭ kȣvъntȣ a fi geloase de feriчirea mea! . . . .

Пȣцine femeĭ gȣstъ azĭ asemenea ferічire divinъ, de kare însъшĭ Jȣlietta лȣĭ Romeo ar fi geloasъ!

— Sȣnt mъndrȣ d'amorȣl tъȣ! Amorȣl тъȣ mъ fače челлȣ maĭ ferічitȣ din лȣme! Dar, în interesȣl nostrȣ, ȣrmeazъ a maĭ nrelȣngi amorȣl în kъsъtoria noastrъ. Krede, draga mea, vom dori ачeste minȣte sȣblime kiar în beцia чelȣntъцilor!

Шi Mistiчeskȣ înчenȣ sъ kъnte:

„O lac, suspends ton vol; et vous, heures propices,
Suspendez votre cours!
Laissez-nous savourer les rapides délices
Des plus beaux de nos jours!

Amanцiĭ remasserъ kъte-va momente într'o estazъ divinъ, admirъnd лȣmina melankolikъ a Лȣneĭ.

— Krede, Avestiцo, zisse Mistiчeskȣ, rȣmnъnd tъчerea; krede, draga mea, tokmaĭ ачeste temerĭ, ачeste dorinцe, ачeste obstakȣle, fakȣ farmekȣl amorȣлȣĭ.

— Kȣ toate ачestea, sȣnt femee!...

— Înkъ nȣцin, шi veĭ gȣsta din kȣna ferічiriĭ....

— Aшa sȣnteцi voĭ, bъrbaцiĭ!......

— Krezȣ în amorȣl тъȣ; dar...

— Amorȣl residъ în inimъ; шi inima femeiĭ este ȣnȣ barometrȣ, ȣnȣ nrofetȣ. Inima mea nȣ m'a înшellat niчĭ odatъ: ea nresimte o nenoroчire.

— Te a înшellat odatъ inima Dȣmitale....

— Aĭ kȣvъnt! Dar atȣnчĭ eram fъrъ sneriinцъ; m'am лъsat a mъ тъrrî de farmekȣl sniritȣлȣĭ тъȣ, че 'лȣ imnrȣmȣtasseшĭ amikȣлȣĭ тъȣ, nedemnȣ a nossede o inimъ ka a mea.

— Eĭ bine! Че'цĭ snȣne inima ta?

— O nenoroчire! O fȣrtȣnъ! Avem atiцea inemiчĭ!

— Шi kare anȣme?

— Maĭ întъiȣ, Efimiца, vara mea. Ea a simцit intima şi sekreta legъtȣrъ a inimelor noastre. Femeea devineazъ kȣ inima; maĭ alles o femee înamoratъ; inima femeiĭ eĭ e ȣnȣ orakȣlȣ! Ш'апоĭ, gelosia are okĭ de Links: ea пътrȣnde în întȣnerekȣl чellȣ maĭ пrofȣndȣ, пътrȣnde kiar прin mȣrĭ de granitȣ.

— Dar пȣrtarea noastrъ kȣ vara ta nȣ 'ĭ поate demența чellȣ maĭ mikȣ пrепȣsȣ. Eȣ alimentezȣ indirekt sпeranца sȣfletȣlȣĭ eĭ. Kъnd mъ gъndeskȣ însъ kъ aчeastъ femee are o inimъ de Nevъstȣikъ, îmĭ vine s'o rȣmпȣ kȣ dъnsa; îmĭ vine sъ 'ĭ zikȣ verde în okĭ: „ Efimiцo, nȣ потȣ iȣbi ȣnȣ sȣfletȣ negrȣ ka allȣ tъȣ.„

— O! nȣ, nȣ, nȣ, Alekȣle. Sъ menagem aчeastъ Nevъstȣikъ, kȣm aĭ zis. Resbȣnarea eĭ va fi neagrъ, ka inima eĭ.

— Fie! Dar Leȣl nȣ se teme de Nevъstȣikъ.

— Nȣ ȣita kъ шoariчele din fabȣlъ a rosȣ laцȣrile чe цineaȣ legat пe Leȣ în kȣrsa vъпъtorȣlȣĭ. S'o menagem, Alekȣle. Dea Domnȣl ka пresimцirile inimeĭ melle sъ fie niшte simпle temerĭ de koпillȣ, kȣm krezĭ tȣ! Kȣ toate aчestea, 'шĭ milъ de biata fatъ! Ea te iȣbeшte!

— Чine? Efimiца? I foarte mȣlцȣmim de dragoste... O пlъngȣ, eatъ tot чe пot faчe пentrȣ dînsa. Ш'апоĭ, kȣgetȣl n'are a 'mĭ îmпȣta nimik. Kiar daka nȣ te kȣnoшteam пe tine, nȣ пȣteam iȣbi п'aчea Nevъstȣikъ, kare m'ar fi fъkȣt aшa de nenoroчitȣ! I ȣrezȣ toate feriчirile, dar sъ'mĭ dea паче...

— Katъ s'o menagem; e singȣrȣl Argȣs redȣtabilȣ de kare mъ temȣ. Veninȣl eĭ e fatalȣ. Dar sъ venim la чeea чe ne intereseazъ пe noĭ. Шtiĭ tȣ kъ mama a mȣiat inima tatъ meȣ în пrivinцa mea?..

— O! tatъ tъŏ! Ellŏ e ȣnŏ Tȣrkŏ fanatikŏ. Nȣmaĭ interesȣl nekȣniarŏ ші politikŏ îllŏ not îmblъnzì, n'aчestŏ tigrȣ.. Eartъ mъ; noate te ȣsnъrъ aчeste kȣvinte; dar, adevъrȣl ші amorȣl înaintea totȣlȣĭ! Eŏ nȣ m'aшĭ nȣtea înkrede în kȣvintele tatъ-tъŏ.

— Konillȣl meŏ, ne kare ellŏ îl iȣbeште, ші affekцiȣnea lȣĭ nentrȣ mama, vor reȣшi a 'lŏ îndȣnleka snre a 'mĭ da graцia ші zestrea; atȣnчĭ, o! kъnd gъndeskŏ..... Dar.... aĭ aȣzit чeva?

....

— Чe este?.. întreabъ Mistiчeskȣ kȣ шirare.

— N'aĭ aȣzit nimik?.... Vorbeште înчet...

— N'am aȣzit nimik; dar tȣ чe aĭ aȣzit?

— Mi s'a nъrȣt k'aȣz fъшiind o rokie..."

La aчeste kȣvinte, se aȣzi în denъrtare gȣra E-fimiцeĭ.

— Veriшoarъ! Veriшoarъ! Aiчĭ eштĭ?

— Sъ eшim! zisse Aveștiцa, sъrind afarъ din navillonŏ, ka o Gazellъ чe sare din kȣibȣl eĭ la ȣrletȣl Leȣlȣĭ чe s'annronie de dъnsa.

— Tȣ eштĭ, Efimiцo? întrebъ Avestiцa k'o voчe tremȣrъndъ.

— Eŏ, eŏ. Te kaȣt nrin toate kamerile. Aiчĭ aцĭ fost?

— Шedeam în navillon kȣ naшȣ; 'i vorbiam de tine.

— Mersi... Bonsoar, D-le Mistiчeskȣ.

— Bonsoar, damiчellъ. Чe feriчire a fi îmnreȣnъ! Nȣmaĭ Dȣmneata linseaĭ ka sъ fim denlin feriчiцĭ.

— Nȣ mъ îndoeskŏ de sinчoritatea inimeĭ D-le.

Efimiцa anъssъ asȣnra kȣvъntȣlȣĭ sinчeritate.

— Vъ lasŏ sъ vъ olastisiцĭ; eŏ mъ dȣkŏ sъ ordonŏ ka s'addȣkъ dȣlчeaцъ. Veriшoarъ, nȣ zъriшĭ tȣ ne Mariȣцa?

— Nȣ.

Avestiца sbѣrъ, ka o паssъre sȣrпrinsъ.

— Ȣnde aĭ fost? Întrebъ Avestiца пe fata eĭ din kasъ.

— La пoartъ, kȣm 'mĭ aĭ zis.

— Чine a intrat aiчĭ?

— Nimenĭ.

— Пe ȣnde a intrat verișoara?

— Пe пoartъ, nȣ; пoate пrin vъsdȣxȣ.

— Știĭ bine kъ n'a intrat пe пoartъ?

— Te am înșellat vr'odatъ, kokoniцъ?

— Bine. Addȣ dȣlчeaцъ și tȣtȣnȣ.

— Nȣmaĭ dekъt.

În timпȣl aчesta, Mistiчeskȣ, kare se înkredinцasse din vorbele și din tonȣl Efimiцelkъ ea fȣsesse askȣnsъ în ederъ, și aȣzisse tot, voi sъ 'ĭ sondeze inima.

— Binevoeștĭ a 'mĭ da braцȣl, damiчellъ?

— Kȣ плъчere, Domnȣle.

— Kȣnoskȣ ȣnȣ jȣne kare te kȣrteazъ; și, daka nȣ mъ înșellȣ, și D-ta nȣ eștĭ nesimцibilъ la iȣbirea lȣĭ чea sinчerъ și înfokatъ.

— Negreșit, aчellȣ jȣne nȣ eștĭ D-ta . . .

— Чine te assigȣreazъ?

— Inima mea, kare e ȣnȣ пrofetȣ. Dar bъrbaцiĭ nȣ kredȣ în aчeasta! Eĭ nȣ kredȣ în nimik!

— Eștĭ nedreantъ și severъ kъtre ȣnȣ amikȣ kare te stimъ.

— Чe se пotrivește!

— Nȣ krezĭ?

— Am mȣlte kȣvinte a mъ îndoi de Dȣmneata.

— Aşĭ dori sъ aflȣ ȣnȣ singȣrȣ kȣvъntȣ.

— Maĭ tъrziȣ le veĭ afla пe toate.

— Шi de че нв акsm?

— Fiind kъ vine verimoara.

— Nв кsnoaште ea sekretвl nostrв?

— Fie! Modestia e lвstrвl virtвцilor.

— Аша dar mъ iвbeшtĭ кв sinчeritate?

— Tokmaĭ ka шi D-ta пe mine.

— Atвnчĭ sвnt ferichit!

— Xa! xa! xa! xa! xa!

— Че rîzĭ?

— Шtiĭ basmв кв кокошв рошв?

— Aĭ вnв spiritв k'al Doamneĭ de Maintenon.

— Шi Dвmneata, k'al lвĭ Meternixв.

— Sвnt veselв d'acheastъ deskoperire.

— Шi eв nвmaĭ пвцin d'a mea.

— Че deskoperire?

— Lasъ mъ, vine verimoara...

— Sпвne kare deskoperire?

— Domnвle....

— Doamnъ....

— Шtiĭ kъ astъ searъ eшtĭ...

— Kвm?...

— Kвm te aratъ kinвl....

Avestiцa întrerвmpse dialogвl lor. Dвпe dъnsa, venea Mariвцa k'o tavolъ кв dвlчeaцъ.

— Dar вnde 'mĭ aĭ fost, jвпъneasъ, d'aĭ lъsat kasa singвrъ? întrebъ rъstit Avestiцa пe fata din kasъ.

— Am шezвt пвцin la пoartъ, kokoniцъ.

— Че sпвĭ tв? Verimoara a venit пe пoartъ, шi пв te a vъzвt la пoartъ.

— Kokoniцa Efimiцa a intrat пe пoartъ? Fereaskъ Dвmnezeв!„

Efimiцa rîsse кв xoxote.

— Negreшit, osservъ aчeasta; am intrat пe koшъ. Noroчire kъ baloanele saъ aerostatele nъ s'aъ пerfekцionat inkъ; пъmaĭ dinlomaцia este o artъ пerfetъ шi la modъ în zioa de azi.

— Nъ шtiъ eъ чe este balonъl шi dinlomaцia, zisse fata din kasъ; шtiъ nъmaĭ kъ Dъmneata n'aĭ intrat пe поartъ, fiind kъ eъ staъ la поartъ d'o jъmъtate de чeasъ; поцĭ întreba шi пe Ioniцъ, feчorъl D-lъĭ Alekъ, kъ kare am stat de vorbъ la поartъ.

— Imпertinentъ e sъbreta ta, veriшoarъ!

Dar nъ mъ mirъ.....

— Чe e drent, e kam obrasnikъ... Aide, taчĭ, шi dъte, ordonъ Avestiцa feteĭ din kasъ, kare пlekъ mъrmъrъnd, шi zikъnd: „fakъ mare jъrъmъntъ kъ kokoniцa Efimiцa n'a intrat пe поartъ."

Dъп' ъnъ kart d'orъ, Miцa пlekъ. Mistiчeskъ o ъrmъri, la o sъtъ de пaшĭ, пъnъ o vъzъ kъ intrъ în kъrtea eĭ. Atъnчĭ ordonъ feчorъlъĭ sъъ sъ пîndeaskъ la поartъ; шi de va vedea kъ esse Ileana, fata din kasъ a Efimiцeĭ, sъ întrebъinцeze totъl ka sъ чiteaskъ billetъl чe va fi avъnd asъпrъ'ĭ; anoĭ sъ viie îndatъ a'ĭ raпorta; iar Mistiчeskъ alergъ îndъrъt la Avestiцa.

* * *

CAPITOLU VIII

Vulpea şi Nevăstuica

În fѕndѕl grъdineĭ Чerbѕreanѕlѕĭ era o ѕпіъ kare da în strada K . . . . . Aчi amanцiĭ noştriĭ se întîlnirъ спre a se konsѕlta asѕпra mъsѕrelor чe trebѕiaѕ sъ ia în kestiѕnea de faцъ.

Misticheskѕ zisse amanteĭ salle:

— Varъ ta a skris lѕĭ Iorgѕ ka sъ viie negreшit la dъnsa, kiar în aчestѕ momentѕ, avъnd a'ĭ komѕnika o noѕtate de чea maĭ mare importanцъ; dar, înainte de miezѕl nopцiĭ, Iorgѕ nѕ va lъsa kъrцile.

— Kѕ atъt maĭ bine.

— Aleargъ maĭ ъntъiѕ de strînge toate xъrtiile шi obiektele kari te пot komпromite; шi addѕ-le înkoa, спre a sta în пъstrare la mine.“

Пeste zeчe minѕte, Aveѕtiцa înkredinцa amantѕlѕĭ eĭ tot чe o пѕtea komпromite în okiĭ bъrbatѕlѕĭ.

— Akѕm, askѕltъ, zisse Aleksѕ: пe kъt kѕnoskѕ пe Iorgѕ, ellѕ nѕ va шti sъ se пrefakъ; чi, asemenea ѕneĭ vijeliĭ, va resturna totѕl în kallea lѕĭ: va alѕnga пe toцĭ servitoriĭ, цie îцĭ va faчe sчene, mie îmĭ va întoarчe спatele, шi alte asemenea nerozиĭ.

— Kѕ atъt maĭ bine!

— Пrin ѕrmare, пe vom vedea maĭ rar.

„În toate nopцile, dѕпe чe se va kѕlka Iorgѕ, пѕпe

o lsminare la fereastra kamereĭ talle: aчeasta va fi semnalsl npiimiriĭ billetelor.

„Lasъ atsnчĭ sъ kazъ jos o simnlъ xъrtie, skrisъ ks aчeastъ чernealъ kimikъ; ranorteazъ 'mĭ tot чe se va notreчe în kasa ta; resnsnssl meš îllš voĭ npiimi a dsoa noante ka la nensionš, în vъrfsl snеĭ trestiĭ, kare este tot de odatъ шi bastonš. În kazš d'a nsne sentinelle la sшĭ шi la ferestre, koboarъte în grъdinъ шi nsne biletsl ssbt aчeastъ sшъ, snde veĭ afla resnsnssl meš. Prin treĭ fluerъtsrĭ ssччesive veĭ înцellege kъ ferestrele ssnt kstodiate, шi atsnчĭ aleargъ la чelъlalt mijlokš. Aratъte ks sъnge reчe; închideʼte în bsdoarsl tъš; ns eшi nikъirĭ nъnъ dsno trismfsl nostrs komuletš. Întrebsinцeazъ toate mijloaчele sniritslsĭ tъš snre a fsra sekretele lsĭ Iorgs; чiteшte în okiĭ lsĭ ka într'o oglindъ; într'snš momentš favorabilš, ia ks assaltš aчeastъ чetate de lemnš, nъzitъ slabš de gelosie. Joakъ 'цĭ rolsl în ora ssnremъ ks tot talentsl ks kare te-a dotat Natsra. În fine, AMORSL E SN GENIŠ, ziчe Balzac. Eš voiš îngriji a faчe ka Чerbsreans sъ ia în serviчisl kaseĭ talle oamenĭ devotaцĭ interesolor noastre. Fiĭ liniшtitъ: voiš fi angelsl tъš nъzitor.

— O! daka nossedam zestrea mea, ns eram nevoitъ a ssfferi neroziile snsĭ omš ne kare 'lš detestš.

— Paцienцъ! Adio! Ssrstarea d'astъ searъ va fi nentrs o sъnцъtъnъ, o lsnъ noate, nressnsind kъ Iorgs îmĭ va întoarчe mъine snatele; чeea чe ns krezš. Adio, angelsl meš! шi . . . . ksragiš!

— Adio! zisse Aveстiцa, înnekatъ în lakrъmĭ.

Era zeчe ore kъnd amanцiĭ se desnъrцirъ. . . .

La 11 ore, Чerbsreans era la Efimiцa.

— Eaka, am venit. Чe sekretš aĭ sъ'mĭ snsĭ?

— Mi se паre k'aĭ venit kam tîrziȣ! ĭ resпȣnse kȣ ironie vara sa. Inemikȣl a avȣt destȣl timпȣ a se пrenara de lȣпtъ. Fie! Maĭ bine tъrziȣ dekъt niчĭ de kȣm.

— Dar чe este?

— Askȣltъmъ kȣ amъndȣoъ ȣrekile.

Efimiцa i пarrъ toatъ konvorbirea amanцilor din пavillonȣ, deskrisъ în kaпitolȣl пreчedent.

— Adevъrat e чeea чe 'mĭ sпȣĭ?

— Te assigȣrȣ пe oпnoare шi пe vieaцa mameĭ.

— Чe e dar de fъkȣt? Sъ vedem....

— Sъ kontraktъm amъndȣoĭ o allianцъ offensivъ шi defensivъ, sпre a învinge пe inemikȣl komȣпȣ.

— Пriimeskȣ

— Maĭ ъntъiȣ sъ te пrefaчĭ kъ nȣ шtiĭ nimik. Sъ te порцĭ kȣ amъndȣoĭ ka пъnъ aчi, kȣ чea maĭ mare affabilitate.

— Înцellegȣ.

— Пȣne aпoĭ mъna пe toate keile della toate kȣtiile Avestiцeĭ, шi цinele askȣnse, пъnъ veĭ afla okkasiȣne a kъȣta, în liпsa eĭ d'a kasъ, пrin toate kȣtiile, sпre a afla пrobe materiale de nekredinцa eĭ.

— Dar daka ea va цine keiele la dъnsa?

— Atȣnчĭ, пrofitъ de liпsa eĭ d'a kasъ, keamъ ȣnȣ lъkъtȣшȣ, fъ kieĭ la toate armoarȣrile шi kȣtiile din kamera eĭ, шi 'цĭ aĭ ajȣns цinta.

— Dar daka ea va fi simцit? Nȣ va voi sъ iasъ sъ se пrimble, шi eȣ nȣ voiȣ пȣtea пȣne mъna пe kieĭ.

— Daka a simцit, ea 'шĭ a assigȣrat toate lȣkrȣrile, din minȣtȣl пlekъriĭ melle. În tot kazȣl, пrofitъ d'ȣnȣ momentȣ favorabilȣ, ka sъ ieĭ keile; saȣ keamъ ȣnȣ lъkъtȣшȣ în liпsa eĭ, шi fъ alte kieĭ dela toate înkъпerile bъnȣite. Kȣ timпȣl шi kȣ rъbdarea, omȣl stre-

mѹtъ mѹnцiĭ шi seakъ очeauele; însъ, nrѹdinцъ шi sъnge reче.

— Daka Mariѹцa e mijloчitorѹl lor, ea va naralisa totѹl.

— Mariѹцeĭ kaѹtъ'ĭ ѹnѣ nretestѣ oare kare, snre esemnlѹ, bъnѹeшte-o kъ'цĭ a fѹrat чeva, шi esnediaz-o kiar mъine; îцĭ gъseskѣ eѣ, mъine kiar, altъ fatъ, kѹ totѹl devotatъ intereselor talle.

— Ilrea bine!

— În toate nonцile nѹne sentinelle la ѹшĭ шi la ferestele kaseĭ talle.

— Ideea e minѹnatъ!

— Ilriveгeazъ toate miшkъrile nevesteĭ talle; întoarчe snatele amikѹlѹĭ tъѣ inemikѣ; nѹ lѹa nimik della Avestiцa, kare e kanabilъ a'цĭ da oniѹmѣ (afion) kъnd se va vedea la estremitate, snre a se nѹtea întъlni kѹ amantѹl eĭ.

— Kѹm noate ѹnѣ bъrbatѣ sъ se fereaskъ de nevastѣ lѹĭ? N'o krezѣ no ea kanabilъ d'asemenea infamiĭ.

— Ka шi Dinlomaцieĭ, totѹl este nermis Amorѹlѹĭ.

— Îцĭ mѹlцѹmeskѣ kѹ toate aчestea.

— Trebѹe sъ esnediezĭ, mъine kiar, sѹb differite nreteste, ne toцĭ serviторiĭ tъĭ; veĭ lѹa în serviчiѹl tъѣ nѹmaĭ ne чeĭ rekomandaцĭ de mine, no kari i veĭ nlъti bine, ka sъ te serve bine.

— Aĭ drentate.

— Dar maĭ ъntъiѣ, lasъ jokѹl kъrцilor, mъkar nъnъ vom nrinde vѹlnea în sakѣ: inemikѹl redѹtabilѣ allѣ ѹnѹĭ bъrbatѣ, în kъsъtorie шi în nolitikъ, este o nassiѹne oare kare чe'lѣ dominъ, шi kъria adesea eliѣ i sakrifikъ totѹl.

— Aĭ kѹvъntѣ; dar...